

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä

**Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet i Finland**

**Effective retirement age in the Finnish
earnings-related pension scheme**

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä

**Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet i Finland**

**Effective retirement age in the Finnish
earnings-related pension scheme**

JARI KANNISTO

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Phone +358 29 411 20

E-mail: firstname.lastname@etk.fi

ISSN 2343-3558 (verkkojulkaisu)

TIIVISTELMÄ

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksen yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella pitkällä aikavälillä. Tämän tavoitteen toteutumista seurataan 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odotteen avulla. Keväällä 2009 Matti Vanhasen hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen välisessä sopimuksessa eläkkeellesiirtymisille asetettiin tarkempi nousutavoite: viimeistään vuonna 2025 eläkkeellesiirtymisiän odotteen tulee olla 62,4 vuotta. Edelleen vuoden 2017 eläkeuudistuksen valmistelussa eläkkeellesiirtymisiän nousu oli keskeinen tavoite.

Toisin kuin keskiarvo- ja mediaani-ikä, odotteeseen ei vaikuta väestön ikärakenne. Näin ollen sen avulla voidaan tarkastella ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä. Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan kaikista työeläkkeelle siirtyneistä.

Vuonna 2018 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,3 vuotta – nousua oli 0,1 vuotta edellisvuodesta. Miehillä odote oli 61,6 vuotta ja naisilla 60,9 vuotta. Miesten ja naisten väliset erot ovat olleet pieniä, ja välillä miesten odote on ollut korkeampi kuin naisten ja päinvastoin. Viimeisten vuosien aikana ero sukupuolten välillä on jälleen kasvanut. Ero on suuri erityisesti julkisella sektorilla, jossa viime vuonna miesten odote oli runsaan vuoden korkeampi kuin naisten.

Odote on noussut vuoden 2005 eläkeuudistusta edeltävästä tasosta likimain kahdella vuodella, joten nousu on ollut voimakasta. Nousun taittuminen 2010-luvulla oli odotettavissa useasta syystä, ja odotteen nousu ehtikin pysähtyä jo ennen vuoden 2017 eläkeuudistusta. Eläkkeellesiirtymisiän ripeä nousu oli seurausta ennen kaikkea varhaiseläkevaihtoehtojen karsimisesta. Sekä työttömyyseläkkeen että yksilöllisen varhaiseläkkeen lakkauttaminen nostivat odotteen arvoa 2010-luvun alkuvuosiin saakka, mutta eivät enää sen jälkeen. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus on laskenut merkittävästi 2000-luvulla, ja aleneminen on jatkunut viime vuoteen saakka. Viime vuonna uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä kääntyi kuitenkin nousuun, mikä uhkaa myös eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitystä. Odote olisi noussut viime vuonna 0,2 vuodella, jos työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä olisi pysynyt edellisvuoden tasolla.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksen seurauksena vanhuuseläkeiän alaraja nousi viime vuonna kolmella kuukaudella vuonna 1955 syntyneillä. Sen seurauksena vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrä pieneni likimain 8 000 henkilöllä, mikä käänsi eläkkeellesiirtymisiän kehityksen uudelleen nousu-uralle. Viime vuonna työeläkkeelle siirtyi lähes 69 000 henkilöä. Määrä laski yhdeksän prosenttia edellisestä vuodesta. Nyt vanhuuseläkeiän alaraja nousee vuosittain kolmella kuukaudella, mikä tulee nostamaan jatkossakin eläkkeellesiirtymisiän odotetta. Luultavasti se ei kuitenkaan yksin riitä vuoden 2025 tavoitteen saavuttamiseen, vaan myös uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrän pitää laskea. Viime vuonna tapahtunut yllättävä käänne uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrässä uhkaa tavoitteen toteutumista, jos se ei jää väliaikaiseksi eikä työkyvyttömyyseläkkeiden kehitys palaa lasku-uralle.

Suomalaisten terveydentilassa tapahtuvien muutosten ohella eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen vaikuttavat erityisesti talous- ja työllisyystilanne sekä asenteet ja käyttäytymismuutokset eläkkeelle siirtymisessä.

Ikääntyvien työllisyysasteen nousu jatkui edelleen vuonna 2018. Viime vuonna sekä 55–59-vuotiaiden että 60–64-vuotiaiden työllisyysasteet nousivat selvästi edellisestä vuodesta ja olivat jälleen tilastohistorian korkeimmat. Työllisyysaste oli 55–59-vuotiailla 79,1 prosenttia ja 60–64-vuotiailla 51,7 prosenttia. Suomea painaa erityisesti eläkeikä lähestyvien miesten matala työllisyysaste.

Vuonna 2017 suomalaisten 55–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste oli EU-maiden keskitason alapuolella. Muut Pohjoismaat olivat vähintään yhdeksän prosenttiyksikköä EU:n keskiarvoa ylempänä. Suomen miesten ero Ruotsin miehiin oli 17 prosenttiyksikköä. Ero on suuri, vaikka se osittain selittyykin osa-aikatyöllä. Pohjoismaista vain Suomessa 55–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste oli matalampi kuin naisten vuonna 2017.

SAMMANFATTNING

Ett av de viktigaste målen i 2005 års arbetspensionsreform var att på lång sikt senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Hur detta mål realiserats följs upp med hjälp av den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar. Våren 2009 avtalade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna om ett konkret höjningsmål för pensioneringsåldern: senast år 2025 ska den förväntade pensioneringsåldern vara 62,4 år. I beredningen av 2017 års pensionsreform var en stigande pensioneringsålder alltså ett centralt mål.

I motsats till genomsnittsåldern och medianåldern påverkas den förväntade pensioneringsåldern inte av befolkningens åldersstruktur. Den bidrar således med information om förändringen i pensioneringsåldern i tiden. Den förväntade pensioneringsåldern beräknas utifrån samtliga nya arbetspensionerade.

År 2018 var den förväntade pensioneringsåldern 61,3 år, en höjning med 0,1 år från året innan. Den förväntade pensioneringsåldern för män var 61,6 år och för kvinnor 60,9 år. Skillnaderna mellan män och kvinnor har varit små och emellanåt har den förväntade pensioneringsåldern varit högre för män än för kvinnor och tvärtom. Under de senaste åren har skillnaden mellan män och kvinnor igen vuxit. Skillnaden är speciellt stor på den offentliga sektorn, inom vilken männens förväntade pensioneringsålder i fjol var drygt ett år högre än kvinnornas.

Den förväntade pensioneringsåldern har nu stigit med nästan två år från nivån före pensionsreformen år 2005. Det är en kraftig höjning. Det var förväntat att den av flera orsaker skulle stanna av på 2010-talet, och den hann också stanna upp redan innan pensionsreformen år 2017. Pensioneringsåldern steg snabbt framför allt till följd av att de förtida pensionsalternativen blev färre. Sloandet av både arbetslöshetspensionen och den individuella förtidspensionen höjde på den förväntade pensioneringsåldern till och med början av 2010-talet, men inte längre efter det. Däremot har sjukpensioneringsfrekvensen sjunkit märkbart på 2000-talet och fortsatt att sjunka ända till och med i fjol. I fjol bröts ändå trenden och de nya sjukpensionernas antal började stiga, vilket också hotar utvecklingen av den förväntade pensioneringsåldern. Den förväntade pensioneringsåldern skulle i fjol ha stigit med 0,2 år om antalet nya sjukpensionstagare skulle ha hållits på föregående års nivå.

I enlighet med 2017 års pensionsreform steg den nedre gränsen på pensionsåldern med tre månader för dem födda år 1955. Till följd av det minskade antalet nypensionerade med ålderspension med nära 8 000 personer, vilket gjorde att den förväntade pensioneringsåldern igen började stiga. I fjol gick nästan 69 000 personer i arbetspension. Antalet sjönk med nio procent från året innan. Nu stiger den nedre gränsen för pensionsåldern årligen med tre månader, vilket också i framtiden kommer att öka på den förväntade pensioneringsåldern. Troligen kommer det dock inte enbart att räcka för att uppnå 2025 års mål, utan de nya sjukpensionernas antal måste också sjunka. Den överraskande vändningen vad gäller antalet nya sjukpensioner hotar det uppsatta målet, om det inte bara är temporärt och sjukpensionernas utveckling igen vänder nedåt.

Därutöver påverkas utvecklingen av pensioneringsåldern i synnerhet av hur ekonomin och sysselsättningen utvecklas och av finländarnas attityder och beteendeförändringar vad gäller pensionering.

Sysselsättningsgraden bland äldre personer fortsatte att öka under år 2018. I fjol steg sysselsättningsgraderna märkbart bland både 55–59-åringarna och 60–64-åringarna jämfört med föregående år och var igen de högsta i statistikhistorien. För dem i åldersgruppen 55–59 år var sysselsättningsgraden 79,1 procent och för dem i åldern 60–64 år 51,7 procent. I synnerhet bland män som närmar sig pensionsåldern är sysselsättningsgraden låg i Finland.

År 2017 var sysselsättningsgraden bland män i åldern 55–64 år lägre än genomsnittet i EU-länderna. De övriga nordiska länderna låg minst nio procentenheter högre än EU-medeltalet. Skillnaden mellan finländska män och svenska män är 17 procentenheter. Det är en stor skillnad, även om den delvis förklaras av deltidsarbete. Av de nordiska länderna var det endast i Finland som sysselsättningsgraden för män i åldern 55–64 år var lägre än kvinnornas år 2017.

SUMMARY

One major aim of the 2005 earnings-related pension reform was to delay the effective retirement age by 2–3 years in the long term. Progress towards this aim is monitored based on the 25-year-old's expected effective retirement age. In spring 2009 the government of prime minister Matti Vanhanen and the labour market organisations agreed on a more specific target, that is, to increase the expected effective retirement age to 62.4 years by 2025. Delaying the retirement age remained a priority objective in preparatory work for the 2017 pension reform.

In contrast to average and median retirement age, expected effective retirement age is unaffected by the demographic age structure. It can therefore be used to monitor changes over time in effective retirement age. Expected effective retirement age is calculated based on the total numbers retiring on an earnings-related pension.

In 2018 the expected effective retirement age was 61.3 years, up 0.1 years over the year before. The figure for men was 61.6 years and for women 60.9 years. The differences between men and women have tended to be quite marginal in either direction, but in recent years the gender gap has widened again, especially in the public sector where men's expected retirement age last year was more than one year higher than women's.

The expected effective retirement age has risen strongly since the 2005 pension reform by almost two years. The slowdown in the growth trend during the 2010s was expected for several reasons, and the rise in the expected effective retirement age came to a halt before the 2017 pension reform. The sharp rise in the effective retirement age was due first and foremost to the reduced early retirement options available. The discontinuation of the unemployment pension and the individual early retirement pension pushed up the expected effective retirement age until the early 2010s, but not beyond that. The number of starting disability pensions, by contrast, has fallen sharply during the 2000s, and that trend has continued until 2018. However last year the number of new disability pensions began to rise again, which also presents a threat to the development of the expected effective retirement age. The expected effective retirement age would have risen by 0.2 years in 2018 if the numbers retiring on a disability pension had remained at the same level as the year before.

In line with the 2017 pension reform, the age limit for retirement on an old-age pension was raised last year by three months for persons born in 1955. As a result the number of people retiring on an old-age pension fell by almost 8,000, pushing the effective retirement age back onto a rising track. In 2018 the number of people retiring on an earnings-related pension was almost 69,000, down 9 per cent from the year before. The age threshold for old-age retirement will now be rising by three months each year, which will continue to drive up the expected effective retirement age. However it is thought that this alone will not be enough to reach the 2025 target, but the number of new disability pensions must also decline. The unexpected turnaround last year in the number of new disability pensions will jeopardize this target unless it remains a temporary aberration and the trend for disability pensions turns down again.

Apart from changes in public health, other factors that will impact trends in effective retirement age include the economic and employment outlook as well as attitudes towards retirement and related behaviour changes.

Older people's employment rate continued to rise in 2018. Last year the employment rates in the age groups 55–59 and 60–64 increased clearly from the year before and were again at their highest level since statistics began, reaching 79.1 per cent and 51.7 per cent, respectively. The Finnish figures are depressed above all by the low employment rate for men who are approaching retirement age.

In 2017 the employment rate among Finnish men aged 55–64 was below the EU average, while the figures in the other Nordic countries were at least 9 percentage points above that average. The difference between Finnish and Swedish men was 17 percentage points – a big difference, even though it is explained in part by part-time employment. Finland is the only Nordic country where the employment rate for men aged 55–64 was lower than the corresponding rate for women in 2017.

LUKIJALLE

Tämä raportti sisältää tietoja keskeisimmistä eläkkeellesiirtymisikää kuvaavista tunnusluvuista Suomessa. Ne ovat eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani. Tunnusluvut on laskettu kaikista työeläkkeelle siirtyneistä vuosilta 1996–2018. Yksityisen sektorin osalta tarkastelu ulottuu vuoteen 1983.

Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan eläkkeiden alkavuuksien avulla. Se täyttää eläkkeellesiirtymisikää kuvaavalle mittarille asetetut tavoitteet, koska se reagoi eläkkeiden alkavuuksiin heti ja oikeansuuntaisesti ja on väestön ikärakenteesta riippumaton.

Odotteesta julkaistiin ensimmäinen raportti kesäkuussa 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Eläketurvakeskuksen raportteja 2003:32). Eläkkeellesiirtymisiän problematiikkaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu myös Jari Kanniston tutkimuksessa *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen* (Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 2006:1).

Tilastovuodesta 2003 lähtien eläkkeellesiirtymisikää koskevia tilastoja on julkaistu Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja ja Eläketurvakeskuksen tilastoja -sarjoissa. Tilastovuodesta 2006 lähtien tiedot on julkaistu kolmikielisinä.

Helmikuussa 2008 julkaistiin pohjoismaisena yhteistyönä tilastoraportti *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions; Statistical Report 2/2008). Siinä esitetään vertailukelpoiset eläkkeellesiirtymisikää koskevat tunnusluvut kustakin pohjoismaasta.

Tämän raportin sisällöstä vastaa kehityspäällikkö Jari Kannisto, jolle pyydetään osoittamaan julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja ehdotukset.

Helsingissä huhtikuussa 2019
Eläketurvakeskus

TILL LÄSAREN

Denna rapport redogör för de viktigaste måtten som beskriver pensioneringsåldern i Finland. Dessa är den förväntade pensioneringsåldern, den genomsnittliga pensioneringsåldern och medianen. De beskrivande måtten har uträknats utifrån alla som arbetspensionerats åren 1996–2018. I fråga om den privata sektorn sträcker sig granskningen till år 1983.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas med hjälp av pensioneringsfrekvensen. Den fyller de krav som har ställts på ett mått som beskriver pensioneringsåldern, eftersom den reagerar på pensioneringsfrekvensen omedelbart och i rätt riktning och är oberoende av befolkningens åldersstruktur.

Den första rapporten om den förväntade pensioneringsåldern publicerades i juni 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Eläketurvakeskuksen raportteja 2003: 32). Problematiken i anslutning till pensioneringsåldern och de faktorer som påverkar denna beskrivs också i Jari Kannistos undersökning *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen* (Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 2006:1).

Sedan statistikåret 2003 har statistik om pensioneringsåldern publicerats i Pensionskyddscentralens statistikrapporter och i Pensionskyddscentralens serie med statistik. Sedan statistikåret 2006 har uppgifterna publicerats på tre språk.

I februari 2008 publicerade de nordiska länderna en gemensam samnordisk rapport, *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008). I den framställs jämförbara mått på pensioneringsåldern i varje nordiskt land. För innehållet i den här rapporten svarar utvecklingschef Jari Kannisto som gärna tar emot frågor och förslag om innehållet i publikationen.

Helsingfors, april 2019
Pensionskyddscentralen

INTRODUCTION

This report provides key data on effective retirement age in Finland: expected effective retirement age, average retirement age and median retirement age. The figures are calculated based on the total numbers retiring on an earnings-related pension in 1996–2018. Data for the private sector extend back to 1983.

Expected effective retirement age is calculated based on starting pensions. It meets the criteria for an indicator describing effective retirement age since it reacts immediately and in the right direction to starting pensions and is independent of the demographic age structure.

The first report on expected effective retirement age was published in June 2003 (*Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta*, Finnish Centre for Pensions, Reports 2003:32). Issues surrounding effective retirement age are also discussed in a study by Jari Kannisto (*Eläkkeellesiirtymisen mittaaminen*, Finnish Centre for Pensions, Studies 2006:1).

The Finnish Centre for Pensions has published statistics on effective retirement age since 2003. The reports are available in three languages (Finnish, Swedish and English) from 2006 onwards.

Comparable key figures on effective retirement age in the Nordic countries are available in a joint Nordic report entitled *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008), which was published in February 2008.

The content of this report is the responsibility of Jari Kannisto, Development Manager. All queries and comments are welcome.

Helsinki, April 2019
The Finnish Centre for Pensions

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
LUKIJALLE	7
1 Eläkkeelle siirtyminen, eläkkeellesiirtymisikä ja sen mittarit	15
Eläkkeellesiirtymisiän myöhentämistavoite.....	16
Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa	17
Odotteelle asetetut vaatimukset.....	18
2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys	19
Näkökohtia tulevasta kehityksestä.....	20
3 Käytetyt käsitteet	24
4 Tilastojen tulkinnassa huomioon otettavia lakimuutoksia	26
Kuviot ja taulukot	57
I Eläkkeellesiirtymisikä	57
II Työeläkkeelle siirtyneet.....	67
III Työeläkevakuutetut.....	73

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
TILL LÄSAREN	8
1 Pensionering, pensioneringsåldern och måtten	29
Målet att senarelägga pensioneringar.....	30
Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern.....	31
Krav på den förväntade pensioneringsåldern	32
2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling	33
Synpunkter på den kommande utvecklingen	34
3 Begrepp som använts	38
4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken	40
Figurer och tabeller	57
I Pensioneringsålder	57
II Nya arbetspensionerade	67
III Arbetspensionsförsäkrade	73

CONTENTS

SUMMARY	5
INTRODUCTION	9
1 Retirement, effective retirement age and its measurement	43
Delaying effective retirement age	44
Definition and method of calculating expected effective retirement age.....	45
Requirements set for expected effective retirement age.....	46
2 Development of expected effective retirement age	47
Future outlook.....	48
3 Concepts used	52
4 Legislative amendments relevant to interpreting the statistics	54
Charts and tables	57
I Effective retirement age	57
II Persons retired on an earnings-related pension	67
III Persons insured for earnings-related pension benefits	73

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- Ei tapauksia
- .. Tietoa ei ole saatavissa tai sitä ei julkaista tapausten vähäisyyden takia
- . Tieto on loogisesti mahdoton

Använda symboler:

- Inga fall
- .. Uppgift ej tillgänglig eller utesluten p g a det ringa antalet fall
- . Logiskt omöjligt

Symbols used in the tables:

- Magnitude nil
- .. Data not available or not published due to small number of cases
- . Category not applicable

KUVIOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote: tavoite ja toteuma	17
2. Eri ikäryhmien työllisyysasteita 1990–2018.....	22
3. 55–64-vuotiaiden työllisyysaste pohjoismaissa sekä EU-maissa keskimäärin 2008–2017.....	23
4. Eläkkeellesiirtymisiän odote Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	59
4a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain.....	59
5. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2018 Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	60
6. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	60
6a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	61
6b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	61
7. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	62
7a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	62
8. Työeläkkeelle vuonna 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat.....	69
9. Vuosina 2017 ja 2018 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet työeläkejärjestelmässä	69
10. Työeläkkeelle vuosina 2017 ja 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan 10a. Lukumäärä.....	70
10b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	70
11. Työeläkkeelle vuonna 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan 11a. Lukumäärä.....	71
11b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	71
12. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin	75
13. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2018	75

TAULUKKOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille.....	63
2. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani	64
3. Eläkkeelle siirtyneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan	65
4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan	72

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

1. Den förväntade pensioneringsåldern: mål och utfall.....	31
2. Olika åldersgruppers sysselsättningsgrader 1990–2018	36
3. 55–64-åringarnas sysselsättningsgrad i de nordiska länderna samt EU-länderna i genomsnitt 2008–2017.....	37
4. Förväntad pensioneringsålder	
Alla nya arbetspensionerade.....	59
4a. Nya arbetspensionerade sektorsvis.....	59
5. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2018	
Alla nya arbetspensionerade.....	60
6. Förväntad pensioneringsålder efter kön	
Alla nya arbetspensionerade.....	60
6a. Nya pensionerade inom privata sektorn.....	61
6b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn.....	61
7. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	
Alla nya arbetspensionerade.....	62
7a. Nya pensionerade inom privata sektorn.....	62
8. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2018.....	69
9. Nya sjukpensionerade inom arbetspensionssystemet åren 2017 och 2018.....	69
10. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2017 och 2018	
10a. Antal.....	70
10b. Andel av arbetspensionsförsäkrade.....	70
11. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2018 efter kön	
11a. Antal.....	71
11b. Andel av arbetspensionsförsäkrade.....	71
12. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp.....	75
13. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2018.....	75

FÖRTECKNING ÖVER TABELLER

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar	63
2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	64
3. Nya pensionärers genomsnittsålder efter pensionslag	65
4. Nya arbetspensionerade efter pensionslag	72

LIST OF CHARTS

1. Expected effective retirement age: aim and realisation.....	45
2. Employment rates in different age groups 1990–2018	50
3. Employment rate in the age group 55–64 in the Nordic countries and the EU average in 2008–2017	51
4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)	
All persons retired on an earnings-related pension	59
4a. Persons retired on an earnings-related pension by sector.....	59
5. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2018	
All persons retired on an earnings-related pension	60
6. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender	
All persons retired on an earnings-related pension	60
6a. Persons retired on a private-sector pension	61
6b. Persons retired on a public-sector pension.....	61
7. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age	
All persons retired on an earnings-related pension	62
7a. Persons retired on a private-sector pension	62
8. New 50-69-year-old retirees on an earnings-related pension in 2018.....	69
9. New retirees on an earnings-related disability pension in 2017 and 2018	69
10. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2017 and 2018 by age	
10a. Number	70
10b. Share of the insured	70
11. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2018 by gender	
11a. Number	71
11b. Share of the insured	71
12. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group	75
13. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2018.....	75

LIST OF TABLES

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds	63
2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median	64
3. Average age for persons having retired by pension benefit.....	65
4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit	72

1 Eläkkeelle siirtyminen, eläkkeellesiirtymisikä ja sen mittarit

Eläkkeellesiirtymisiän perinteiset mittaustavat, aritmeettinen keskiarvo ja mediaani, soveltuvat huonosti ajassa tapahtuvan muutoksen mittaamiseen. Väestön ikääntyessä eläkkeelle siirtyvien keski-ikä nousee, vaikka ikäluokkakohtainen eläkkeiden alkavuus ei muuttuisi. Tämä on näkynyt erityisesti vuoden 2005 jälkeen, kun suuret ikäluokat ovat tulleet vanhuuseläkeikään. Ensimmäinen suuri ikäluokka, vuonna 1945 syntyneet, täytti 63 vuotta vuoden 2008 aikana. Samalla kun eläkkeelle siirtyneiden kokonaismäärä on tasaisesti noussut, myös eläkkeellesiirtymisiän keskiarvo ja mediaani ovat nousseet. Vuonna 2010 Suomen historian suurin syntymävuosiluokka, 1947 syntyneet, saavutti vanhuuseläkeiän alarajan. Se nosti osaltaan eläkkeelle siirtyneiden määrää.

Ikärakenteen ohella myös lakimuutoksilla on ollut merkittävä vaikutus eläkkeellesiirtymisikään. Tällä vuosituhannella eläkevaihtoehtoja on karsittu ja eläkejärjestelmiä on yhdenmukaistettu. Muutokset ovat heijastuneet ja heijastuvat myös eläkkeelle siirtymiseen eri vuosina.

Työttömyyseläke lakkautettiin vuonna 2009 niin, että 1950 tai sen jälkeen syntyneillä ei enää ollut siihen oikeutta. Vuoden 2011 jälkeen työttömyyseläkkeitä ei ole enää myönnetty. Työttömillä säilyi kuitenkin tietyn edellytyksin oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana. Ennen vuotta 1958 syntyneillä on edelleen tämä mahdollisuus, jota viime vuonna käytti 5 000 henkilöä.

Ennen 2010-lukua työttömyyseläkkeelle siirtyi vuosittain lähes 10 000 henkilöä heti täytettyään 60 vuoden ikärajan. Lakimuutoksen vuoksi eläkkeelle siirtyneiden määrä laski vuonna 2010 yli kymmenen prosenttia. Sen jälkeen eläkkeelle siirtyneiden määrä pysyi muutaman vuoden 70 000 henkilön tasolla ja nousi 3 000 eläkkeensaajalla vuonna 2013.

Vuonna 2016 eläkkeelle siirtyneiden joukko nousi lähes 76 000 henkilöön, mikä oli toiseksi suurin määrä 2000-luvulla. Samalla vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrässä tehtiin ennätys, kun lähes 57 000 henkilöä jäi vanhuuseläkkeelle.

Viime vuonna vanhuuseläkeiän alaraja nousi kolmella kuukaudella ja oli vuonna 1955 syntyneillä 63 vuotta ja kolme kuukautta. Ikärajan noston seurauksena vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrä putosi alle 49 000 henkilöön, mikä on 8 000 henkilöä vähemmän kuin edellisvuonna. Samalla työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä nousi lähes 20 000 henkilöön. Seitsemän prosentin noususta lähes puolet selittyy 60 vuotta täyttäneillä alkaneilla työkyvyttömyyseläkkeillä. Toinen puolikas jakautuu likimain puoliksi alle 50-vuotiaiden ja 50–59-vuotiaiden kesken.

1940-luvulla syntyneet suuret ikäluokat ovat nyt eläkkeellä. Koska jatkossa eläkeikää lähestyvät ikäluokat pienenevät, vuonna 2009 työeläkkeelle siirtyneiden määrä (80 000) näyttää jäävän ennätykseksi. Vaikka eläkkeelle siirtyneiden määrällinen ennätysvuosi on jo ohitettu, eläkkeensaajien kokonaismäärä jatkaa yhä kasvuaan.

Eläketurvakeskuksessa seurataan eläkkeellesiirtymisiän kehitystä tunnusluvulla, johon väestön ikärakenne ei vaikuta. Sitä nimitetään eläkkeellesiirtymisiän odotteeksi. Odote kuvaa eläkkeelle siirtymisen iässä tapahtuvaa kehitystä. Se reagoi heti ja oikeansuuntaisesti

eläkkeiden alkavuudessa tapahtuviin muutoksiin. Odote otettiin käyttöön vuonna 2003. Yksityisen sektorin osalta eläkkeellesiirtymisiin odote on voitu laskea takautuvasti vuodesta 1983 ja julkisen sektorin sekä koko työeläkejärjestelmän osalta vuodesta 1996 lähtien.

Odote lasketaan sekä 25- että 50-vuotiaalle. 25-vuotiaan odote kuvaa koko työeläkevakuutetun väestön eläkkeellesiirtymisikää, ja sitä käytetään virallisena mittarina kuvaamaan eläkkeellesiirtymisissä tapahtuvia muutoksia. 50-vuotiaan odote lasketaan 50 vuotta täyttäneistä vakuutetuista. Koska laskennassa eivät ole mukana alle 50-vuotiaana eläkkeelle siirtyneet, 50-vuotiaan odote on aina korkeampi kuin 25-vuotiaan odote. Ero kuvaa 25–49-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden vaikutusta eläkkeellesiirtymisikään. Vuosittain työeläkkeelle siirtyvistä vajaat 10 prosenttia on alle 50-vuotiaita.

Eläkkeellesiirtymisiin myöhentämistavoite

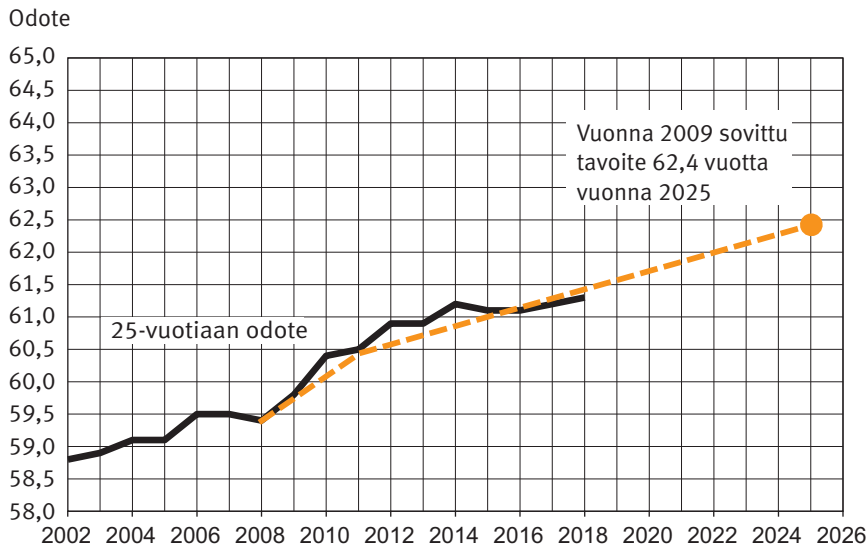
Vuoden 2005 eläkeuudistuksen yhteydessä keskeiseksi pitkän aikavälin tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella. Kun tavoite eläkkeellesiirtymisiin myöhentymisestä alun perin asetettiin, sen saavuttamisen ajankohtaa ei määritelly tarkasti, vaan puhuttiin pitkän aikavälin tavoitteesta.

Keväällä 2009 Matti Vanhasen hallitus ja työmarkkinajärjestöt neuvottelivat uudelleen työeläkejärjestelmän tavoitteista. Tuloksena saavutettiin yhteisymmärrys, joka sisälsi muun muassa tarkemman nousutavoitteen: vuoteen 2025 mennessä eläkkeellesiirtymisiin odotteen tulee nousta vähintään 62,4 vuoteen. Samalla kun tavoite sai tarkemmin määritellyn muodon, siitä tuli alkuperäistä kunnianhimoisempi. Vuonna 2008 eläkkeellesiirtymisiin odote oli 59,4 vuotta, joten tasaisella vauhdilla sen olisi pitänyt nousta vuosittain lähes 0,2 vuodella. Jo tuolloin oli tiedossa, että kehitys tulisi olemaan alkupainotteinen vuoden 2005 eläkeuudistuksessa toteutettujen lakimuutosten seurauksena. Pelkästään työttömyyseläkkeen poistamisen arvioitiin nostavan eläkkeellesiirtymisikää runsaalla puolella vuodella vuoteen 2012 mennessä.

Myös Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa vuonna 2011 toistettiin eläkkeellesiirtymisiin odotteen nousulle asetettu tavoite. Samoin rakennepoliittisessa ohjelmassa vuonna 2013 vahvistettiin odotteen nousutavoite vähintään 62,4 vuoteen vuonna 2025. Koska vuonna 2012 eläkkeellesiirtymisiin odote oli 60,9 vuotta, tavoitteen saavuttaminen edellytti tuolloin tasaisella vauhdilla runsaan 0,1 vuoden vuosinousua.

Edelleen vuoden 2017 eläkeuudistuksen perusteluissa todetaan eläkkeellesiirtymisiin tavoitteeksi 62,4 vuotta. Ennen uudistusta tavoitteen saavuttaminen ilman lisätoimia oli osoittautunut käytännössä mahdottomaksi, koska eläkkeellesiirtymisiin nousuvauhti hiipui. Nyt tavoitteen saavuttaminen vaikuttaa jälleen mahdolliselta ja edellyttää tasaisella vauhdilla 0,16 vuoden nousua vuosittain.

Kuvio 1. Eläkkeellesiirtymisiän odote: tavoite ja toteuma

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa

Eläkkeellesiirtymisiän odote kuvaa keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää, joka muodostuu tietynikäisille vakuutetuille, kun oletetaan, että ikäluokittainen eläkealkavuus ja kuolevuus säilyvät tarkasteluvuoden tasolla.

Eläkkeellesiirtymisiän odote saadaan siten, että ensin lasketaan vakuutettujen kuolevuus ja eläkealkavuus jokaiselle ikäluokalle tarkasteluvuoden aikana. Näitä osuuksia käyttäen voidaan laskea, kuinka moni valitun kokoisesta ja ikäisestä vakuutettujen joukosta (vaikkapa 100 000 25-vuotiaasta) siirtyisi vuoden kuluessa eläkkeelle. Vuotta vanhempana jäljellä olevien vakuutettujen määrä saadaan vähentämällä alkuperäisestä määrästä eläkkeelle siirtyneet ja kuolevuuden avulla laskettu kuolleiden määrä. Jatkamalla näin vuosi kerrallaan vanhuuseläkeikään saakka saadaan laskennalliset eläkkeelle siirtyvien lukumäärät kaikille ikäluokille. Näistä laskennallisista eläkkeelle siirtymisistä laskettu keski-ikä on eläkkeellesiirtymisiän odote.

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava:

Eläkkeelle siirtymisen todennäköisyys iässä j saadaan kaavasta

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

ja eläkkeellesiirtymisiän odote on lukujen A_j ikäkeskiarvo

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = eläkealkavuus iässä j
 y_j = kuolemanvaara iässä j
 m = valittu lähtöikä

Suomessa vuoden 2004 loppuun asti yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. Tämän vuoksi kaavan pääteikä oli vuonna 2004 ja sitä aiemmin 65 vuotta. Vuoden 2005 alusta yleinen eläkeikäraja muuttui siten, että vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti ikävälillä 63–68 vuotta. Tästä syystä odotteen laskentakaavan yläikäraja nostettiin 70 ikävuoteen vuodesta 2005 lähtien. Pääteikärajan nostamisen 65 vuodesta 70 vuoteen on arvioitu nostaneen odotetta runsaalla 0,1 vuodella.

Odotteelle asetetut vaatimukset

- Tunnusluku reagoi oikein eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Se laskee, jos eläkkeiden alkavuus nousee jossakin vanhuuseläkeikää nuoremmissa ikäluokassa ja nousee, jos eläkkeiden alkavuus laskee.
- Tunnusluku reagoi vain eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Siihen eivät saa vaikuttaa väestölliset ilmiöt kuten väestön ikärakenne.
- Tunnusluku reagoi välittömästi eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin, koska laskelmat perustuvat alkaneisiin eläkkeisiin. Jos laskelmat tehtäisiin eläkkeellä olevien pohjalta, muutokset näkyisivät tuloksissa hitaasti.
- Tunnusluvun laskemisessa tarvittava tilastomateriaali on saatavilla. Eläketurvakeskuksessa ylläpidetään keskitettyä rekisteriä kaikista työeläkkeistä ja työeläkevakuutetuista, mikä mahdollistaa alkavuusperusteisen tarkastelun.

Eläkkeellesiirtymisiän odote täyttää hyvin edellä esitetyt neljä perusvaatimusta. Lisävaatimukseksi voitaisiin vielä asettaa esim. kansainvälinen vertailtavuus. Vertailukelpoisen aineiston saaminen saattaa kuitenkin olla ongelmallista, vaikka Pohjoismaiden osalta tässä onkin onnistuttu. Odotetta ei myöskään ole mielekäästä laskea kovin pienelle perusjoukolle, koska alkaneiden eläkkeiden määrän tulee kuvata eläkkeelle siirtymisen todennäköisyyttä perusjoukon kussakin ikäluokassa. Tämä vaatimus asettaa peruspopulaation jo niin suureksi, että esimerkiksi yksittäisen yrityksen henkilöstöstä odotteen laskeminen ei ole mielekäästä.

2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys

Vuonna 2018 eläkkeellesiirtymisiän odote työeläkejärjestelmässä oli 61,3 vuotta, nousua oli 0,1 vuotta edellisestä vuodesta. 50-vuotiaan odote nousi 0,3 vuodella (63,1 vuotta). Eri-tyisesti 50-vuotiaan odotteen nousun taustalla oli vanhuuseläkeiän alarajan korottaminen. Ikäraja nousi nyt ensimmäisen kerran kolmella kuukaudella, mikä vähensi merkittävästi vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrää. Ikärajamuutoksen vaikutus oli odotetun kaltainen.

Sen sijaan uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrän kääntyminen nousuun oli hie-
man yllättävää. Jos työkyvyttömyyseläkkeiden määrä olisi pysynyt vuoden 2017 tasolla, 25-vuotiaan odoteluvut olisivat nousseet selvästi toteutunutta enemmän. 25-vuotiaan odo-
te olisi noussut 0,2 vuotta¹.

Ennen viime vuotta eläkkeellesiirtymisiän nousu näytti jo tyrehtyneen kokonaan, mut-
ta viime vuosi muutti tilanteen. Nyt erityisesti vanhuuseläkeiän alarajan nostaminen tu-
kee eläkkeelle siirtymisen myöhentymistä. Sekä 25- että 50-vuotiaan odote ovat nyt nous-
seet likimain kahdella vuodella eläkeuudistusta edeltävästä tasosta. Jatkossa on taas pe-
rusteltua odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousun jatkuvan.

Eläkkeellesiirtymisiän ripeä nousu 2010-luvun alkuvuosiin saakka on ollut seuraus-
ta ennen kaikkea eläkevaihtoehtojen karsimisesta. Sekä työttömyyseläke että yksilöllinen
varhaiseläke on lakkautettu. Työttömyyseläkkeen lakkauttamisen jälkeen eläkkeelle siir-
tyminen on työttömyystilanteessa mahdollista vasta myöhemmässä iässä, eikä 60-vuoti-
aiden ikäluokassa ole enää poikkeuksellisen suurta eläkkeelle siirtyvien joukkoa. Työttö-
myyseläkkeen lakkauttaminen on siis jo myöhentänyt eläkkeelle siirtymistä selvästi. Van-
huuseläkkeestä on tullut pääasiallinen reitti eläkkeelle, ja nyt eläkkeelle siirrytään ylei-
simmin 63 vuoden iässä (ks. kuvio 8.).

Useat 2000-luvulla toteutetut eri eläkelajeihin kohdistuneet ikärajamuutokset ovat myös
vaikuttaneet eläkkeellesiirtymisikään. Yhtäältä joustava vanhuuseläkeikä on sallinut vä-
hentämättömälle vanhuuseläkkeelle siirtymisen aiempaa nuorempana, toisaalta se mah-
dollistaa työssä jatkamisen aiempaa pitempään. Vuoden 2005 uudistuksessa varhenne-
tun vanhuuseläkkeen ikäraja nousi 62 vuoteen, eli vanhuuseläkkeen saattoi varhentaa kor-
keintaan vuodella. Vuoden 2014 jälkeen varhennettua vanhuuseläkettä ei ole myönnetty
enää vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneille. Osa-aikaeläkkeiden myöntäminen päättyi
vuonna 2016, jolloin sen saaminen edellytti 61 vuoden ikää. Vuonna 1953 tai sitä ennen
syntyneillä ikäraja oli 58 vuotta. Myös maatalouden erityiseläkkeitä on karsittu. Kun vuo-
situhannen vaihteessa maatalouden erityiseläkkeelle jäi 1 500 henkilöä vuodessa, viime
vuonna heitä oli enää alle 200. Erityisjärjestelyistä viimeisenä on nyt päättynyt luopumis-
tuki, joita nykyisten sääntöjen perusteella ei enää myönnetä.

Vuonna 2018 **yksityisellä sektorilla** 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odote nou-
si maltillisesti 0,1 vuodella eli 61,4 vuoteen. Alimmillaan odote oli vuonna 1986 (56,6
vuotta). Tuolloin yksityisellä sektorilla tulivat voimaan joustavan eläkeikäjärjestelyn elä-
kelajit yksilöllinen varhaiseläke ja varhennettu vanhuuseläke. Yksityisellä sektorilla

1 Naisilla 25-vuotiaan odote olisi noussut 61,1 vuoteen (nousua 0,2 vuotta). Miehillä odote olisi noussut 61,8 vuoteen, jossa nousua olisi ollut 0,3 vuotta.

eläkkeellesiirtymisikä on siis noussut 1980-luvun alimmalta tasoltaan lähes viidellä vuodella. Myös 50-vuotiaan odote on noussut nopeasti vuoden 1986 sukelluksen (58,4 vuotta) jälkeen. Vuonna 2018 se oli 63,2 vuotta eli nousua oli 0,3 vuotta edellisestä vuodesta.

Julkisella sektorilla odote on noussut yksityistä sektoria enemmän, vaikka muutama viime vuoden aikana on nähty pientä laskua. 25-vuotiaan odote on noussut vuodesta 2002 julkisella sektorilla lähes kolme vuotta ja yksityisellä sektorilla vähän yli kaksi vuotta. Vuonna 2017 julkisen sektorin lasku näyttäisi pysähtyneen. Viime vuonna julkisella sektorilla 25-vuotiaan odote pysyi ennallaan 61,3 vuodessa, mutta 50-vuotiaan odote nousi 0,2 vuodella arvoon 63,3 vuotta. Vuosien 2016 ja 2017 ajan 25-vuotiaan odote oli sama sekä yksityisellä että julkisella sektorilla, mutta nyt yksityisen sektorin 25-vuotiaan odote nousi julkisen sektorin yläpuolelle 0,1 vuodella. Sen sijaan 50-vuotiaan odote on julkisella sektorilla edelleen 0,1 vuotta korkeampi kuin yksityisellä sektorilla, vaikka ero onkin kaventunut.

Miesten ja naisten välinen ero eläkkeellesiirtymisiässä on ollut pieni. Nyt ero näyttää kuitenkin kasvaneen: muutamassa vuodessa ero on revennyt 0,7 vuoteen miesten odotteen ollessa korkeampi. Erityisesti työuran alussa naisilla on miehiä suurempi riski jäädä eläkkeelle ja näin heillä on hieman alhaisempi eläkkeellesiirtymisikä kuin miehillä. Muuten miesten ja naisten eläkkeelle siirtyminen on samanlaista. Viime vuonna 25-vuotiaiden miesten eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,6 vuotta ja naisten 60,9 vuotta. Kuviossa 5 on esitetty työeläkkeelle siirtyneiden odote kaikille ikäluokille 25 vuodesta alkaen. Nuorilla miehillä odote oli selvästi korkeampi kuin naisilla. Ero kuitenkin kapenee sitä enemmän mitä vanhemmasta ikäluokasta on kysymys. Aiemmin ero oli huomattavasti suurempi: ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta odote oli miehillä noin puoli vuotta alhaisempi. Syynä eroon oli nuorempien miesten korkea työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus. Enää työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuudessa ei kuitenkaan ole samanlaista eroa miesten ja naisten välillä.

Näkökohtia tulevasta kehityksestä

Vuoden 2017 uudistuksen yhteydessä sovittiin vanhuuseläkeiän alarajan nostamisesta ikäluokittain kolmen kuukauden portailta. Vanhuuseläkeikä nousee ikäluokittain kolmen kuukauden portain niin, että vuonna 1955 syntyneiden eläkeikä on 63 vuotta 3 kuukautta ja vuonna 1962 syntyneiden eläkeikä on 65 vuotta. Viime vuonna toteutui siis ensimmäinen porras eli ikärajan nosto. Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kääntymisen jälleen nousuun osoittaa lakimuutoksen vaikuttavan selvästi eläkkeelle siirtymisen myöhentymiseen. Olihan eläkkeellesiirtymisiän odotteen nousu ehtinyt jo pysähtyä ennen uudistusta.

Koska uudistus tulee nostamaan vanhuuseläkeiän alarajaa vuosittain kolmella kuukaudella, eläkkeellesiirtymisiän odotteen nousun voidaan odottaa jatkuvan. Vaikka eläkeiän nostaminen tulee lisäämään myös työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien määrää yli 63-vuotiailla, voidaan olettaa valtaosan nuoremmista ikäluokista jäävän eläkkeelle entistä myöhemmin. Eläkkeellesiirtymisiän tuleva kehitys on tuki riippuvainen myös monista muista tekijöistä eikä suinkaan vähiten talouskehityksestä.

Viime vuonna vanhuuseläkeikä alkoi siis nousta. Käytännössä se tarkoitti mm. sitä, että vanhuuseläkkeelle siirtyvien määrä laskee edellisvuodesta. Vuonna 2018 eläkkeellesiirtymisiän odotteen odotettiin nousevan 0,2 vuodella vuodesta 2017. Tämä olisi toteutunut, jos työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrässä ei olisi tapahtunut käännettä huonompaan suuntaan.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksessa muutettiin myös eläkkeen määräytymisperusteita yhdistämällä karttumissääntöjä ja lykkäyskorotustekniikkaa uudella tavalla.² Tämä vaikuttaa erityisesti vanhuuseläkeikään ehtineiden työnteon kannusteisiin. Muutoksen vaikutuksia on vielä aikaista havaita. Jatkossa tietoisuus lykkäyskorotuksen vaikutuksesta lisääntyy samalla, kun sen merkitys työssä jatkavilla kasvaa. Sen seurauksena muutokset saattavat kannustaa suomalaisia jatkamaan työssä aiempaa pitempään.

Odotteeseen vaikuttavat myös julkisen sektorin poikkeavat eläkeiät. Yhtäältä lakisääteistä vanhuuseläkeikää alempiin eläkeikiin oikeutettujen määrä laskee, toisaalta monen henkilökohtainen eläkeikä on yli nykyisen vanhuuseläkkeen alaikärajan 63 vuotta. Tämä on seurausta julkisen sektorin uusien ja vanhojen eläkelakien yhteensovittamisesta.

Vuoden 2017 alusta otettiin käyttöön myös uusi eläkemuoto, osittainen varhennettu vanhuuseläke, jonka voi ottaa 61 vuoden iästä alkaen ilman yläikärajaa (vuonna 1964 syntyneillä alaikäraja nousee 62 vuoteen). Eläkkeen määrä on 25 % tai 50 % eläkkeen alkamista edeltävän vuoden loppuun mennessä karttuneesta vanhuuseläkkeestä. Viime vuonna eläkkeen valitsi 10 800 henkilöä. Osittainen varhennettu vanhuuseläke ei kuitenkaan vaikuta eläkkeellesiirtymisikään, koska sen valinnea ei katsota eläkkeelle siirtyneiksi. Näin siksi, että eläkkeen ottaminen ei edellytä työsuhteen päättämistä, vaan työssä voi jatkaa entiseen tapaan. Myös työtön voi ottaa osittaisen vanhuuseläkkeen menettämättä työttömyyspäivärahaa.³ Uuden osittaisen eläkkeen ottaneet katsotaan eläkkeelle siirtyviksi vasta silloin, kun he jäävät jollekin muulle omaeläkkeelle. Jos osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen valinneet tulkittaisiin eläkkeelle siirtyneiksi, eläkkeellesiirtymisiän odote olisi ollut viime vuonna 0,4 vuotta toteutunutta alhaisempi.

Tulevassa kehityksessä keskeisellä sijalla ovat talous- ja työllisyyskehityksen ohella myös työelämän laatuksymykset ja henkilökohtaiset valinnat. Viime vuosina ikääntyneiden työllisyysaste on kehittynyt suotuisasti: 2010-luvulla työllisyysasteissa on tehty vuosittain uusia ennätyksiä. Edelleen vuoden 2018 työllisyysasteet 55–64-vuotiaiden osalta antavat aihetta odottaa hyvää kehitystä eläkkeellesiirtymisiässä jatkossakin.

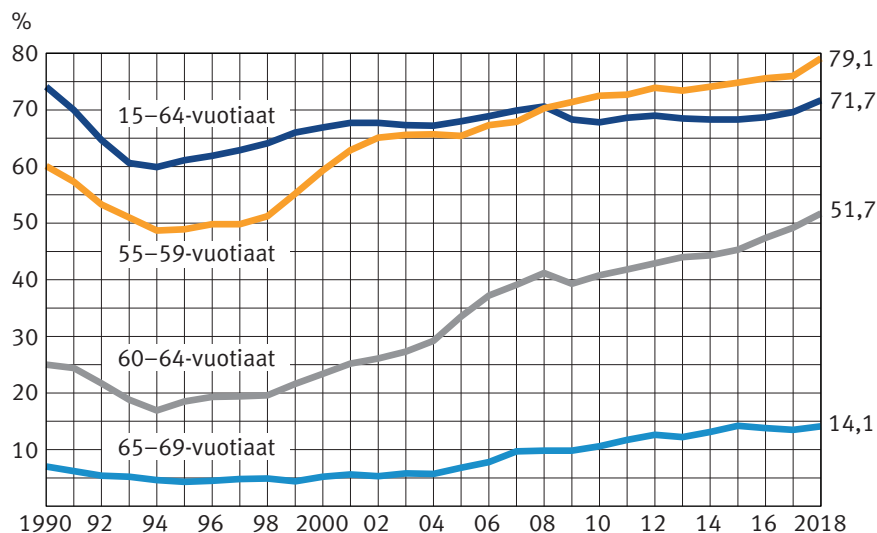
Työllisyysaste 60–64-vuotiaiden ikäryhmässä on enemmän kuin kaksinkertaistunut 2000-luvulla (kuvio 2). Viime vuonna rikkoutui 50 prosentin raja, kun työllisyysaste nousi 51,7 prosenttiin. Muutos on suuri, vaikka edelleen ollaan selvästi muiden pohjoismaiden tason alapuolella. Kaiken kaikkiaan 55–74-vuotiaiden työllisyyskehitys on ollut jo vuosia

² Vanhojen sääntöjen mukaan 53–62-vuotiaille karttui eläkettä 1,9 prosenttia eläkkeen perusteena olevista vuosiansioista. Vuoden 2017 alusta tuolle ikäryhmälle karttuu eläkettä 1,7 prosenttia ansioista vuoden 2025 loppuun asti. Ennen vuotta 2017 ns. kannustin-karttuma korotti eläkekertymää 63–68-vuotiailla 4,5 prosenttia vuotuisista ansioista, jos jatkoi työskentelyä nostamatta eläkettä. Vuoden 2017 alusta eläke karttuu 63 vuoden täyttämistä vakuuttamisvelvollisuuden ylärajaan saakka 1,5 prosenttia vuotuisista ansioista. Lisäksi karttunut eläke korotetaan lykkäyskorotuksella 0,4 prosenttia kuukaudessa, jos eläkettä ei ota maksuun. Lykkäysaika lasketaan oman ikäluokan vanhuuseläkkeen alaikärajan täyttämistä alkaen.

³ Tilastointiperiaatetta tukee myös osittaisen vanhuuseläkkeen varhennusvähennyksen aktuaariperusteisuus. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen valinnut maksaa itse varhennuksen kustannukset. Ja kustannussäästöt ovat olleet keskeinen syy eläkkeellesiirtymisiän nousutavoitteen taustalla.

nousukiidossa, jonka voi odottaa vielä jatkuvan. Pitemmällä aikavälillä ikääntyvän työvoiman kysyntä kasvaa samalla, kun tarjonta ikärakenteen seurauksena vähenee. Valitettavasti samaan aikaan alle 35-vuotiaiden työllisyys on heikentynyt viime vuoteen saakka, jolloin lopulta tapahtui käänne parempaan, ja työllisyysaste nousi 2,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2017. Nuorempien (20–24- ja 25–29-vuotiaat) työllisyysasteet kääntyivät nousuun jo vuotta aiemmin, ja viime vuonna myönteinen kehitys vahvistui edelleen.

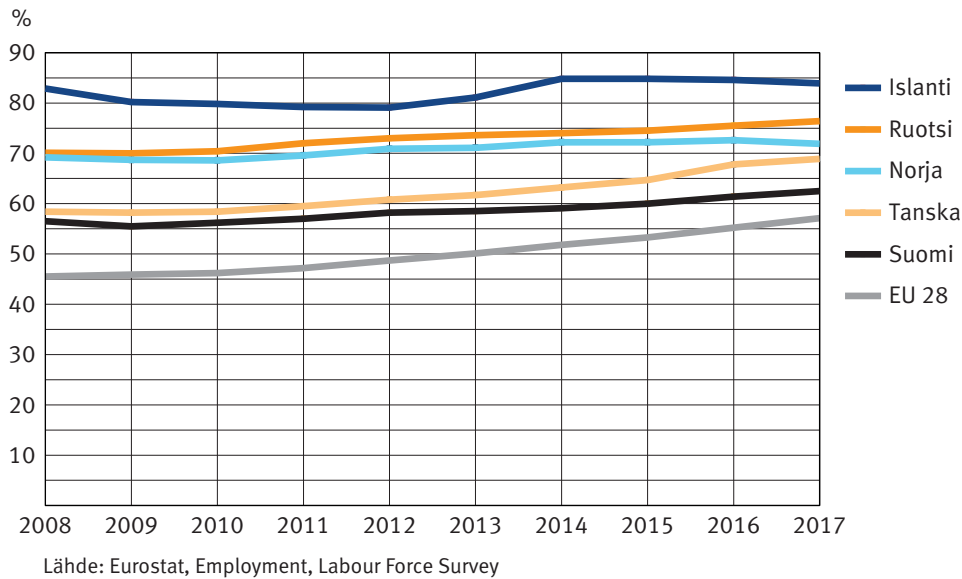
Kuvio 2. Eri ikäryhmien työllisyysasteita 1990–2018

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Vaikka ikääntyneiden suomalaisten työllisyysaste on noussut 2000-luvulla voimakkaasti, muissa pohjoismaissa työllisyysaste on selvästi korkeampi (kuviot 3). Eläkeikää lähestyvän työvoiman osalta erityisesti suomalaiset miehet pärjäävät heikosti kansainvälisessä vertailussa. Vuonna 2017 suomalaisten 55–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste oli kaksi prosenttiyksikköä EU-maiden keskitason alapuolella. Sen sijaan muut Pohjoismaat olivat vähintään yhdeksän prosenttiyksikköä EU:n keskiarvoa ylempänä. Suomen miesten ero Ruotsin miehiin oli 17 prosenttiyksikköä. Ero on suuri, vaikka se osittain selittyykin osittain aikavyöryllä. Pohjoismaista vain Suomessa 55–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste oli matalampi kuin naisten vuonna 2017.

Kuvio 3. 55–64-vuotiaiden työllisyysaste pohjoismaissa sekä EU-maissa keskimäärin 2008–2017

Tulevina vuosina eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen vaikuttaa yleisen talouskehityksen ja eläkeuudistuksen ohella työkyvyttömyyseläkkeiden tuleva kehitys. Suomalaisten koheneva terveydentila luultavasti vähentää työkyvyttömyyttä ja nostaa siten eläkkeellesiirtymisikää. Toivottavasti viime vuonna tapahtunut ikävä käänne työkyvyttömyyseläkkeiden kehityksessä jää väliaikaiseksi, ja uusien työkyvyttömyyseläkkeiden määrä palaa jälleen vähenevälle uralle.

Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on laskenut pitkään, samoin työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus. Myönteisestä kehityksestä huolimatta työkyvyttömyyteen liittyy myös uhkia. Esimerkiksi naisten ja miesten välinen ero työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuudessa on alkanut kasvaa 2010-luvulla. Vielä vuosikymmen sitten eroa ei ollut, mutta sen jälkeen ero on kasvanut tasaisesti. Vuoden 2015 tienoilla naisten työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus kääntyi jo nousuun, kun vastaava taite miesten kohdalla osui viime vuoteen. Myös alle 35-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien määrä on noussut viimeisten kymmenen vuoden aikana selvästi. Vanhuuseläkeiän nosto tulee todennäköisesti lisäämään työkyvyttömyyseläkkeiden määrää lähellä vanhuuseläkeikää.

Edellisten seikkojen ohella lähivuosien kehitykseen vaikuttaa olennaisesti kaksi seikkaa. Yhtäältä keskeinen merkitys on asenteilla ja käyttäytymismuutoksilla: jatkavatko ihmiset työntekoa vanhuuseläkeiän alarajan täyttämisen jälkeen, ja miten tähän suhtautuvat työnantajat. Toisaalta työttömyyseläkkeen poistamisen seurauksena joukko työttömiä odottaa 62 vuoden iän täyttämistä, jolloin heistä merkittävä osa voi jäädä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle vielä parin vuoden aikana.

3 Käytetyt käsitteet

Eläkkeellesiirtymisikää kuvataan kolmella keskiluvulla: **eläkkeellesiirtymisiän odote, mediaani ja keskiarvoikä**. Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava on selostettu sivulla 18.

Mediaani-ikä on aineiston keskimäinen havainto, ts. puolet eläkkeelle siirtyneistä on tätä nuorempia ja puolet vanhempia. Keskiarvoikä on eläkkeelle siirtyneiden ikien aritmeettinen keskiarvo. Mediaanin ja keskiarvoikä laskemisessa käytetään ikää eläkkeen alkaessa.

Edellä esitetyt keskiluvut kuvaavat eläkkeellesiirtymisikää eri tavoin ja sopivat näin ollen eri käyttötarkoituksiin. Siksi on perusteltua julkaista jatkossakin kaikkia kolmea keskilukua. Esimerkiksi kansainvälisissä vertailuissa käytetään yleisimmin keskiarvoa. Keskiarvo on myös kaikkien tuntema keskiluku ja sen vuoksi usein käytetty. Toisaalta, koska eläkkeellesiirtymisiän jakauma on hyvin vino, keskimäinen havainto eli mediaani kuvaa hyvin tyypillistä eläkkeellesiirtymisikää. Odote puolestaan mittaa parhaiten ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä.

Työeläkkeelle siirtyneeksi katsotaan henkilö, jonka omaan työuraan perustuva eläke (ei koske osa-aikaeläkettä eikä osittaista varhennettua vanhuuseläkettä) alkoi tilastovuoden aikana tai jonka eläkeoikeus on alkanut aiemmin, mutta eläkepäätös on tehty vasta tilastovuonna. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole saanut omaan työuraan perustuvaa eläkettä ainakaan kahteen vuoteen. Eläkelajikohtaisissa luvuissa edellytetään, että henkilö ei ole saanut ko. lajin mukaista eläkettä kahteen vuoteen. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden kohdalla tutkitaan, että henkilö ei ole saanut mitään omaan työuraan perustuvaa eläkettä (ei koske osa-aikaeläkettä eikä osittaista varhennettua vanhuuseläkettä) kahteen vuoteen. Perhe-eläkkeet eivät ole tarkastelussa mukana lainkaan.

Osa-aikaeläkkeelle siirtyneitä tai osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen ottaneita ei katsota eläkkeelle siirtyneiksi. Heidän katsotaan siirtyvän eläkkeelle vasta silloin, kun he siirtyvät tämän eläkkeen jälkeen jollekin muulle eläkkeelle, useimmiten vanhuuseläkkeelle. Vuoden 2018 lopussa osa-aikaeläkettä sai 3 400 henkilöä ja osittaista varhennettua vanhuuseläkettä 18 700 henkilöä.

Sektorikohtaisesti tarkastelu tehdään aina kyseisen sektorin kannalta, eli eläkkeelle siirtymistä pääteltäessä tutkitaan vain kyseisen sektorin eläkkeitä. Koko työeläkejärjestelmän kohdalla edellytetään, että henkilöllä ei ole ollut eläkettä kummaltakaan sektorilta kahteen vuoteen.

Työeläkevakuutetuilla tarkoitetaan tässä julkaisussa eläketurvan piiriin kuuluvia henkilöitä, jotka eivät saa omaan työuraan perustuvaa eläkettä (pois lukien osa-aikaeläke ja osittainen vanhuuseläke). Tarkasteluvuoden työeläkevakuutettu väestö lasketaan edellisen vuoden lopun työeläkevakuutetuista.

Työeläkejärjestelmä koostuu yksityisestä ja julkisesta sektorista. Työeläkevakuutetuista noin kolme neljästä työskentelee yksityisellä sektorilla ja joka kolmas julkisella sektorilla. Vuoden aikana molemmilla sektoreilla työskenteleviä on alle 10 prosenttia kaikista vakuutetuista.

Yksityiseen sektoriin kuuluvat:

- Työntekijän eläkelaki TyEL
- Merimieseläkelaki MEL
- Yrittäjän eläkelaki YEL
- Maatalousyrittäjän eläkelaki MYEL
- Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta LUTUL.

Julkiseen sektoriin kuuluvat:

- Julkisen alan eläkelaki JuEL sekä
- Suomen Pankin toimihenkilöitä,
- Ahvenanmaan maakunnan hallitusta ja
- Kansanedustajia ja valtioneuvostoa koskevat eläkesäädökset.

1.1.2017 Julkisen alan eläkelaki JuEL yhdisti aiemmin voimassa olleet julkisen sektorin eläkelait KuEL, VaEL ja KiEL sekä Kansaneläkelaitoksen henkilökuntaa koskevan erillislain.

4 Tilastojen tulkinassa huomioon otettavia lakimuutoksia

1.1.1986 Yksityisellä sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta) ja varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 60 vuotta).

Yksityisellä sektorilla tuli voimaan eräiden työsuhhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki (TaEL).

Työttömyyseläkkeen ikäraja päätettiin palauttaa 55 vuodesta 60 vuoteen siten, että uusia ikäluokkia ei enää oteta työttömyyseläkkeen piiriin. Seuraavan kerran uusi ikäluokka pääsi työttömyyseläkkeelle vasta vuonna 1991 täytettyään 60 vuotta.

1.1.1987 Yksityisellä sektorilla tuli voimaan osa-aikaeläke (alaikäraja 60 vuotta).

1.7.1989 Julkisella sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta), varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 58 vuotta) ja osa-aikaeläke (alaikäraja 58 vuotta).

1.1.1991 Merimieseläkelakia (MEL) muutettiin siten, että Merimieseläkekassa liitettiin yksityisen sektorin vastuunjakojärjestelmään.

1.1.1994 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 55 vuodesta 58 vuoteen (vuoden 1939 jälkeen syntyneillä). Samanaikaisesti yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen ehtoja jonkin verran lievennettiin. Vastaavasti työttömyyseläkkeen saamisen ehtoja kiristettiin.

Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski myös yksityisellä sektorilla 58 vuoteen.

1.1.1998 TaEL uudistettiin koskemaan kaikkea vähäistäkin yksityisen puolen työtä eli tuli voimaan ns. ”pätkätyölaki”, joka laajensi vakuutettujen piiriä. Vastaavat muutokset tehtiin myös julkisen sektorin työeläkelakeihin.

1.7.1998 Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski väliaikaisesti 58 vuodesta 56 vuoteen.

1.1.2000 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 58 vuodesta 60 vuoteen vuoden 1943 jälkeen syntyneillä. Julkisella sektorilla vuosina 1944–1946 syntyneillä ikäraja voi tietyin edellytyksin olla myös 58 vuotta ja vuonna 1947 syntyneillä 59 vuotta.

Työttömyyseläkkeen saamisen ehdoista poistui ns. tulevan ajan vaatimus.

1.1.2003 Osa-aikaeläkkeen ikärajan väliaikainen alennus poistui, ja ikäraja palautui 58 vuoteen kaikilla vuoden 1946 jälkeen syntyneillä.

1.1.2004 Yksilöllisen varhaiseläkkeen voivat saada vain vuonna 1943 tai sitä ennen syntyneet, julkisella sektorilla tietyin edellytyksin myös vuosina 1944–1947 syntyneet.

1.1.2005 Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työeläkelaeissa vakuuttamisvelvollisuudelle asetetut ehdot täyttävä työ on vakuutettava, myös eläkkeen rinnalla tehty työ. Aiemmin työntekijäin eläkelaeissa alaikäraja oli 14 vuotta ja vakuuttamisvelvollisuus päättyi viimeistään 65 vuoden iän täyttämiseen.

Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työ kartutta eläkettä. Työeläkevakuutetulla on eläketapahtuman sattuessa oikeus eläkkeeseen, jos työhistorian aikana ansioiden yhteismäärä on ylittänyt laissa säädetyn rajamäärän. Aiemmin alle 23-vuotiailla oikeus eläkkeeseen edellytti vähintään 12 kuukauden työskentelyaikaa lain piirissä.

Vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti 63–68-vuotiaana.

Työttömyyseläkkeeseen ei ole enää oikeutta vuoden 1949 jälkeen syntyneillä.

1.1.2010 Osa-aikaeläkkeen ikäraja nousi 60 vuoteen vuoden 1952 jälkeen syntyneillä.

1.2.2012 1950-luvulla syntynyt 62 vuotta täyttänyt pitkäaikaistyötön voi tietyin edellytyksin saada vanhuuseläkkeen ilman varhennusvähennystä.

1.1.2013 Työeläkejärjestelmästä poistui mahdollisuus jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle. Muutos koski vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneitä.

Osa-aikaeläkkeen alaikäraja nousi vuonna 1954 tai sen jälkeen syntyneillä 61 vuoteen.

1.1.2017 Työntekijöitä koskevissa eläkelaeissa vakuuttamisvelvollisuuden alaikäraja laski 17 vuoteen. Osa-aikaeläke lakkautettiin niin, että viimeiset osa-aikaeläkkeet alkoivat tammikuussa 2017.

1.2.2017 Osa-aikaeläke korvattiin osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä. Eläke antaa mahdollisuuden ottaa karttuneesta eläkeoikeudesta 25 tai 50 prosenttia maksuun 61 vuoden iän täyttämisestä alkaen. Lisäksi eläkkeeseen tehdään varhennusvähennys 0,4 prosenttia varhennuskuukautta kohti. Jos eläkkeen ottaa oman ikäluokan vanhuuseläkeiän alarajan täyttämisen jälkeen, eläkkeeseen maksetaan vastaavasti lykkäyskorotus 0,4 prosenttia lykkäyskuukautta kohti.

1.2.2018 Uutena eläkemuotona tuli voimaan työuraeläke.

1 Pensionering, pensioneringsåldern och måtten

De traditionella måtten på pensioneringsåldern, det aritmetiska medeltalet och medianen lämpar sig dåligt för att mäta en förändring i tiden. När befolkningen åldras ökar medelåldern för dem som går i pension, även om den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen inte förändras. Detta har syns speciellt sedan år 2005 när de stora årskullarna har uppnått pensionsåldern. Den första större årskullen, de födda år 1945, fyllde 63 år under år 2008. Samtidigt som det totala antalet nypensionerade har stigit jämnt har också medeltalet och medianen för pensioneringsåldern stigit. År 2010 uppnådde den största födelseårskullen i Finlands historia, 1947, den nedre åldersgränsen för ålderspension. Det bidrog till att öka antalet nypensionerade.

Utöver åldersstrukturen har också lagändringarna haft en betydande inverkan på pensioneringsåldern. Detta årtusende har en del av pensionsalternativen slopats och pensionssystemen har harmoniserats. Förändringarna har återspeglats och återspeglas också i pensioneringarna under olika år.

Arbetslöshetspensionen slopades år 2009 så att de födda 1950 eller senare inte längre hade rätt till den. Efter år 2011 har arbetslöshetspensioner inte längre beviljats. Arbetslösa behöll ändå rätten att under vissa förutsättningar ha rätt till oförminskad ålderspension vid 62 års ålder. De födda före år 1958 har fortfarande den här möjligheten, och den användes i fjol av 5 000 personer.

Före 2010-talet gick nästan 10 000 personer årligen i arbetslöshetspension genast när de uppnådde åldersgränsen 60 år. Till följd av lagändringen minskade antalet nypensionerade med över tio procent år 2010. Efter det hölls antalet nypensionerade kring 70 000 personer i några år och ökade med 3 000 pensionstagare år 2013.

År 2016 ökade samtidigt hela mängden nypensionerade till 76 000 personer, vilket var det nästa största antalet på 2000-talet. Samtidigt blev det ett rekord i antalet nya ålderspensionstagare, när nästan 57 000 personer gick i ålderspension.

I fjol steg den nedre gränsen för ålderspension med tre månader och var 63 år och tre månader för dem födda år 1955. Som en följd av höjningen av åldersgränsen sjönk antalet nypensionerade med ålderspension till under 49 000 personer, vilket är 8 000 personer färre än året innan. Samtidigt steg antalet nya sjukpensionstagare med nära 20 000 personer. Av stigningen på sju procent är nästan hälften sjukpensioner som inletts av personer som fyllt 60 år. Den andra halvan fördelar sig nästan jämnt mellan de under 50 år och de i åldern 50-59 år.

De stora årskullarna som fötts på 1940-talet är nu pensionerade. Eftersom årskullarna som i framtiden närmar sig pensionsåldern blir mindre, ser det ut som om antalet nya arbetspensionstagare (80 000) år 2009 förblir rekord. Fast rekordåret för antalet nypensionerade redan har passerat, ökar det totala antalet pensionstagare fortsättningsvis.

Pensionsskyddscentralen följer utvecklingen av pensioneringsåldern med ett nyckeltal, som inte påverkas av befolkningens åldersstruktur. Det kallas för den förväntade pensioneringsåldern. Måttet beskriver hur pensioneringsåldern utvecklas. Det reagerar omedelbart och i rätt riktning på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Måttet togs i

bruk år 2003. För den privata sektorns del har den förväntade pensioneringsåldern beräknats retroaktivt från år 1983 och för den offentliga sektorn och hela arbetspensionssystemets del från år 1996.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas för både 25- och 50-åringar. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring beskriver hela den arbetspensionsförsäkrade befolkningens pensioneringsålder och används som ett officiellt mått för att beskriva de förändringar som sker i pensioneringsåldern. Beräkningen av den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar baserar sig på försäkrade personer som fyllt 50 år. Eftersom beräkningen inte inkluderar personer som gått i pension före 50, är den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar alltid högre än för 25-åringar. Skillnaden visar hur pensionering vid 25–49 år inverkar på pensioneringsåldern. Av alla dem som går i arbetspension under ett år är nästan 10 procent under 50 år.

Målet att senarelägga pensioneringar

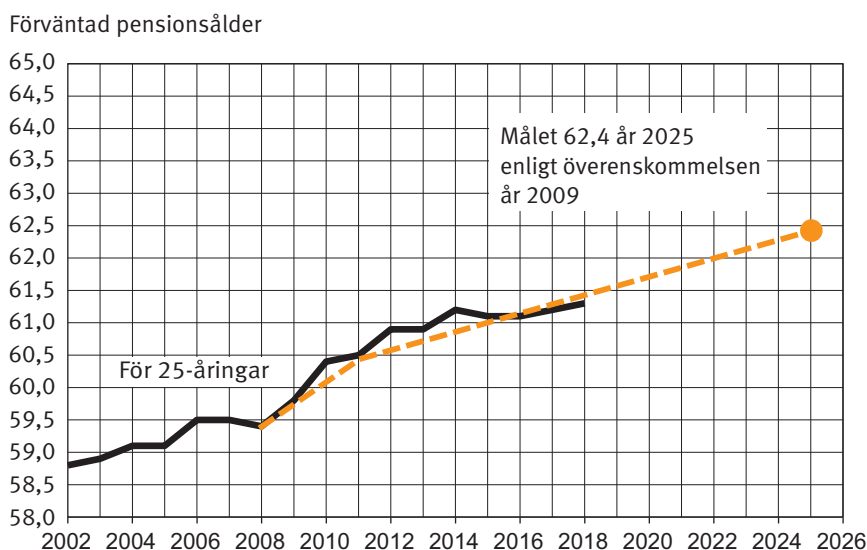
Det viktigaste långsiktiga målet i samband med 2005 års pensionsreform var att senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Då målet för en senare pensioneringsålder ursprungligen sattes, fastställdes ingen noggrann tidpunkt för målet utan man talade om ett långsiktigt mål.

Under våren 2009 förhandlade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna på nytt om arbetspensionssystemets mål. Som resultat uppnåddes ett samförstånd, som innehöll bland annat ett konkret höjningsmål för den förväntade pensioneringsåldern: år 2025 ska den förväntade pensioneringsåldern vara minst 62,4 år. På samma gång som målet fick en närmare definierad form, blev det mer ambitiöst än tidigare. År 2008 var den förväntade pensioneringsåldern 59,4 år, så med en jämn takt borde den ha stigit årligen med närmare 0,2 år. Redan då visste man att den största utvecklingen kommer att ske i början till följd av lagändringarna i 2005 års pensionsreform. Enbart sloandet av arbetslöshetspensionen uppskattades höja pensioneringsåldern med ett drygt halvår till och med år 2012.

Även i Jyrki Katainens regeringsprogram år 2011 upprepades målet för en förväntad pensioneringsålder som ökar. Också i det strukturpolitiska programmet år 2013 fastställdes målet för den förväntade pensioneringsålderns ökning till minst 62,4 år till och med 2025. Eftersom den förväntade pensioneringsåldern år 2012 fortfarande var 60,9 år, krävdes en jämn höjning på drygt 0,1 år per år för att nå målet.

I motiveringen till 2017 års pensionsreform konstateras att målet för pensioneringsåldern är 62,4 år. Före pensionsreformen hade det visat sig i praktiken omöjligt att uppnå målet för den förväntade pensioneringsåldern utan extra åtgärder, eftersom takten som pensioneringsåldern steg avtog. Nu verkar det som om det igen är möjligt att nå målet och det kräver en jämn höjning på 0,16 år per år.

Figur 1. Den förväntade pensioneringsåldern: mål och utfall

Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern

Den förväntade pensioneringsåldern beskriver den genomsnittliga pensioneringsåldern för försäkrade i en viss ålder med antagandet att den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen och mortaliteten kvarstår på granskningsårets nivå.

Den förväntade pensioneringsåldern fås genom att man först räknar ut de försäkrades mortalitet och pensioneringsfrekvensen för varje åldersklass under granskningsåret. Med hjälp av dessa andelar kan man räkna hur många som i en till storleken bestämd mängd bestående av försäkrade i en viss ålder (exempelvis 100 000 stycken 25-åringar) skulle pensioneras inom ett år. Antalet återstående försäkrade som är ett år äldre fås genom att man från det ursprungliga antalet subtraherar de nypensionerade och antalet avlidna som uträknats utifrån mortaliteten. Då man på samma sätt fortsätter ett år i sänder fram till åldern för ålderspension, får man för samtliga åldersklasser fram det kalkylmässiga antalet personer som pensioneras. Medelåldern på basis av dessa kalkylmässiga nypensioneringar utgör den förväntade pensioneringsåldern.

Formel för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern:

Pensioneringssannolikheten i åldern j fås genom följande formel

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

och den förväntade pensioneringsåldern är åldersmedeltalet för siffrorna A_j

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

- e_j = pensioneringsfrekvensen i åldern j
 y_j = dödsrisken i åldern j
 m = vald utgångsålder

Fram till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern 65 år. Därför var slutåldern i formeln år 2004 och före det 65 år. I början av år 2005 ändrades den allmänna pensionsåldersgränsen så att man kan gå i ålderspension flexibelt i åldern 63–68 år. Därför höjdes den övre åldersgränsen i formeln för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern till 70 år från och med år 2005. Höjningen av slutåldern från 65 till 70 år har uppskattats ha höjt den förväntade pensioneringsåldern med ca 0,1 år.

Krav på den förväntade pensioneringsåldern

- Det beskrivande måttet reagerar på rätt sätt på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det sjunker, om pensioneringsfrekvensen stiger i någon åldersgrupp som är yngre än pensionsåldern, och stiger, om pensioneringsfrekvensen sjunker.
- Det beskrivande måttet reagerar endast på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det får inte påverkas av befolkningsrelaterade fenomen, såsom befolkningens åldersstruktur.
- Måttet reagerar omedelbart på förändringar i pensioneringsfrekvensen, eftersom kalkylerna baserar sig på nya pensioner. Om kalkylerna gjordes utifrån dem som redan är pensionerade, skulle förändringarna synas långsamt i resultatet.
- Det statistiska material som behövs i kalkylerna finns tillgängligt. Pensionsskyddscentralen upprätthåller ett centralregister över alla arbetspensioner och arbetspensionsförsäkrade, vilket möjliggör en studie som grundar sig på pensioneringsfrekvensen.

Den förväntade pensioneringsåldern uppfyller mycket väl de fyra ovan nämnda grundkraven. Ett krav som ytterligare kunde tilläggas vore till exempel internationell jämförbarhet. Det kan dock vara problematiskt att få jämförbart material, även om det har lyckats i fråga om Norden. Det är inte heller ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för en liten population, eftersom antalet löpande pensioner i varje åldersklass inom populationen bör beskriva pensioneringssannolikheten. Redan detta krav resulterar i en så stor population, att det inte är ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för personalen i ett enskilt företag.

2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling

År 2018 var den förväntade pensioneringsåldern inom arbetspensionssystemet 61,3 år, dvs. den hade stigit med 0,1 år från föregående år. För 50-åringar steg den förväntade pensioneringsåldern med 0,3 år (63,1 år). Speciellt förändringen av den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar påverkas av att den lägsta pensionsåldern höjts. Åldersgränsen höjdes nu för första gången med tre månader, vilket betydligt minskade på antalet som gick i ålderspension. Ändringen av åldersgränsen fick en förväntad inverkan.

Däremot var det en aning överraskande att antalet nya sjukpensioner började öka. Om antalet sjukpensioner skulle ha stannat på samma nivå som år 2017, skulle talen för den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar stigit betydligt mer än vad de gjorde. 25-åringarnas skulle ha stigit med 0,2 år.¹

Före i fjol såg det redan ut som om pensioneringsåldern slutat att stiga helt och hållet, men fjolåret ändrade på situationen. Speciellt höjningen av pensionsålderns nedre gräns gör nu att pensioneringarna senareläggs. Den förväntade pensioneringsåldern för såväl 25- som 50-åringar har nu stigit med nästan två år från nivån före pensionsreformen. Det är även i fortsättningen motiverat att förvänta sig att pensioneringsåldern fortsätter att stiga.

Pensioneringsålderns snabba stigning till och med början av 2010-talet har framför allt varit en följd av att pensionsalternativen blivit färre. Både arbetslöshetspensionen och den individuella förtidspensionen har slopats. Efter slopandet av arbetslöshetspensionen kan man om man är arbetslös gå i pension först i en senare ålder och i åldersgruppen 60-åringar finns det inte längre någon ovanligt stor skara som går i pension. Avskaffandet av arbetslöshetspensionen har alltså redan märkbart senarelagt pensioneringarna. Ålderspensionen har blivit den huvudsakliga vägen till pension och oftast går man i pension vid 63 års ålder (se figur 8).

Flera av de ändringar som genomförts under 2000-talet i åldersgränsen för olika slags pensioner har också inverkat på pensioneringsåldern. Å ena sidan har den flexibla åldern för ålderspension gjort det möjligt att gå i oförminskad ålderspension tidigare än förut, å andra sidan gör den det möjligt att fortsätta arbeta längre än förut. I 2005 års reform steg åldersgränsen för förtida ålderspension till 62 år, dvs. ålderspension kunde tas ut högst ett år i förtid. Efter år 2014 har förtida ålderspension inte längre beviljats dem som är födda år 1952 eller senare. Beviljandet av deltidspension upphörde år 2016, och då förutsattes det att man fyllt 61 år för att kunna få den. För dem födda 1953 eller tidigare var åldersgränsen 58 år. Specialpensionerna för lantbruksföretagare har avskaffats. Vid millennieskiftet pensionerades 1 500 personer årligen med specialpensioner för lantbruksföretagare, men i fjol hade antalet sjunkit till under 200. Av specialarrangemangen har nu avträdelsestödet som sista upphört, det kommer inte att enligt de nuvarande reglerna att beviljas längre.

År 2018 steg den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar **på den privata sektorn** måttligt med 0,1 år till 61,4 år. År 1986 var den förväntade pensioneringsåldern lägst (56,6 år). Inom den privata sektorn infördes då pensionsslag med flexibla pensionsåldersarrangemang, den individuella förtidspensionen och den förtida ålderspensionen.

1 För kvinnor skulle 25-åringarnas förväntade pensioneringsålder stigit till 61,1 år (ökning med 0,2 år). För män skulle den förväntade pensioneringsåldern ha stigit till 61,8 år, varav ökningen varit 0,3 år.

Pensioneringsåldern på den privata sektorn har alltså stigit med närmare fem år från sin lägsta nivå på 1980-talet. Också den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar har stigit snabbt efter dykningen år 1986 (58,4 år). År 2018 var den 63,2 år. Den hade alltså stigit med 0,3 år från föregående år.

Inom den offentliga sektorn har den förväntade pensioneringsåldern stigit mer än inom den privata sektorn, även om det går att märka att den sjunkit litet under de senaste åren. Sedan år 2002 har den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring stigit med nära tre år inom den offentliga sektorn och med lite över två år inom den privata sektorn. År 2017 ser det ut som om takten stannat av inom den offentliga sektorn. I fjol stannade den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar inom den offentliga sektorn på 61,3 år, men 50-åringarnas förväntade pensioneringsålder steg med 0,2 år till 63,3 år. Åren 2016 och 2017 var 25-åringarnas förväntade pensioneringsålder samma både på den privata och den offentliga sektorn, men nu steg den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar inom den privata sektorn med 0,1 år över vad den är på den offentliga sektorn. Däremot var 50-åringarnas förväntade pensioneringsålder på den offentliga sektorn fortfarande 0,1 högre än på den privata sektorn, även om skillnaden har blivit mindre.

Skillnaden mellan mäns och kvinnors pensioneringsålder har varit liten. Nu ser det ändå ut som om skillnaden har växt: på några år har den förväntade pensioneringsåldern blivit 0,7 år högre till männens fördel. Speciellt i början av arbetslivet har kvinnor en litet större risk att bli pensionerade än män och därför är kvinnors pensioneringsålder litet lägre än mäns. I övrigt går män och kvinnor i pension på samma sätt. I fjol var den förväntade pensioneringsåldern för 25-åriga män 61,6 år och för 25-åriga kvinnor 60,9 år. Den förväntade åldern för arbetspensionering för alla åldersklasser från 25 år framåt visas i figur 5. För unga män var den förväntade pensioneringsåldern tydligt högre än för kvinnor. Skillnaden smalnar ändå av ju äldre åldersklass det är fråga om. Tidigare var skillnaden mycket större: före 2005 års pensionsreform var den förväntade pensioneringsåldern för män cirka ett halvt år lägre. Orsaken till skillnaden var den höga sjukpensioneringsfrekvensen bland yngre män. Nu finns det ändå inte längre någon större skillnad i sjukpensioneringsfrekvensen mellan män och kvinnor.

Synpunkter på den kommande utvecklingen

I samband med 2017 års reform kom man överens om att höja den nedre åldersgränsen för ålderspension åldersklassvis med tre månader i taget. Pensionsåldern stiger stegvis med tre månader per åldersklass, så att pensionsåldern för dem som är födda år 1955 är 63 år och 3 månader och 65 år för dem som är födda år 1962. I fjol genomfördes för första gången höjningen med tre månader. Det att den förväntade pensioneringsåldern igen börjat stiga tyder på att lagändringen klart inverkar på senareläggning av pension. Den förväntade pensioneringsåldern hade också hunnit sluta stiga före reformen.

Eftersom reformen kommer att höja den nedre åldersgränsen för ålderspension med tre månader per år, går det att räkna med att den förväntade pensioneringsåldern fortsätter stiga. Även om en höjning av pensionsåldern också ökar på andelen som går i sjukpension bland dem som fyllt 63 år, går det att anta att den största delen av de yngre åldersklasserna

går i pension allt senare. Den framtida utvecklingen av pensioneringsåldern är dock också beroende av många andra faktorer inte minst den ekonomiska utvecklingen.

I fjol började pensionsåldern för ålderspension alltså att stiga. I praktiken innebar det bl.a. att antalet som gick i ålderspension sjönk från året innan. År 2018 var antagandet att den förväntade pensioneringsåldern skulle stiga med 0,2 år från år 2017. Det här skulle ha förverkligats om inte antalet nya sjukpensionstagare samtidigt ökat.

I 2017 års pensionsreform ändrades också bestämningsgrunderna för pensionen genom att kombinera intjäningsregler och tekniken för uppskovsförhöjning på ett nytt sätt.² Det här inverkar speciellt på incitamenten för arbete bland dem som uppnått pensionsåldern. Det är fortfarande för tidigt att märka några effekter av förändringen. I fortsättningen kommer kännedomen om uppskovsförhöjningens inverkan att öka, samtidigt som dess betydelse för dem som fortsätter arbeta ökar. Till följd av det kan ändringarna eventuellt motivera finländarna att fortsätta arbeta längre än tidigare.

Den förväntade pensioneringsåldern påverkas också av de avvikande pensionsåldrarna inom den offentliga sektorn. Å ena sidan minskar antalet personer som har rätt till lagstadgad pension vid en lägre pensionsålder, å andra sidan är den personliga pensionsåldern för många högre än den nuvarande nedre gränsen på 63 år för ålderspension. Det här är en följd av samordningen av den offentliga sektorns nya och gamla pensionslagar.

År 2017 togs också en ny pensionsform i bruk, partiell förtida ålderspension, som man kan ta ut från och med 61 års ålder utan någon övre åldersgräns (för dem födda år 1964 stiger den nedre åldersgränsen till 62 år). Beloppet på pensionen är 25 procent eller 50 procent av den ålderspension som tjänats ihop till och med slutet av det år som föregår det år pensionen börjar. I fjol valde 10 800 personer pensionen. Den partiella förtida ålderspensionen inverkar ändå inte på pensioneringsåldern, eftersom de som valt den inte ses som pensionerade. Det här beror på att de som tagit ut pensionen inte förutsätts avsluta sin anställning utan kan fortsätta arbeta som förut. Även arbetslösa kan ta ut partiell ålderspension utan att förlora arbetslöshetsdagpenningen.³ De som tagit ut den nya partiella förtida ålderspensionen anses ha gått i pension först när de börjar få någon annan egenpension. Om de som valt den partiella förtida ålderspensionen i stället skulle ha ansetts vara pensionerade, skulle den förväntade pensioneringsåldern i fjol ha varit 0,4 år lägre än den verkliga.

Centrala faktorer i den framtida utvecklingen är utöver den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningsutvecklingen också kvalitetsfrågor inom arbetslivet och personliga val. Under de senaste åren har sysselsättningsgraden hos äldre arbetstagare utvecklats i gynnsam riktning: på 2010-talet har nya rekord i sysselsättningsgraderna uppnåtts varje år.

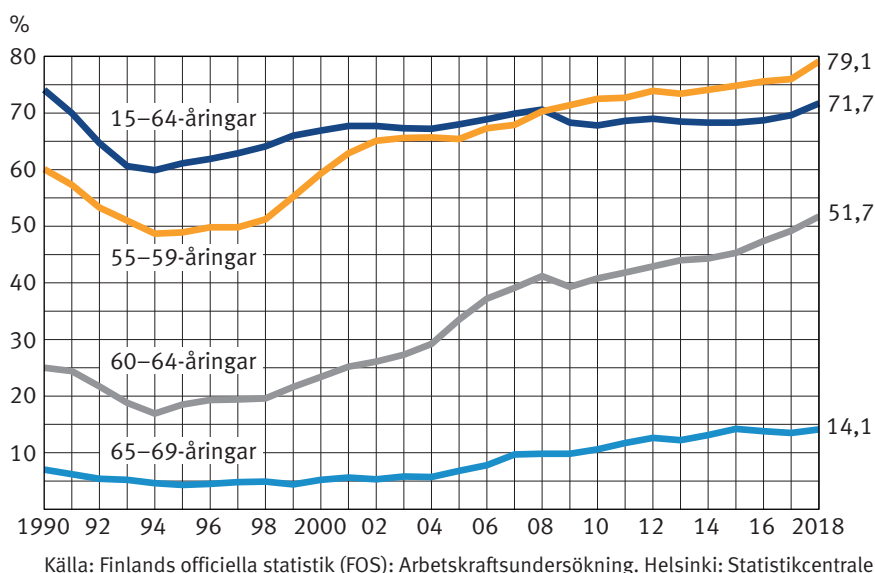
2 Enligt de gamla reglerna tjänade personer i åldern 53–62 år i pension med 1,9 procent av de pensionsgrundande årsinkomsterna. Från och med år 2017 tjänar den åldersgruppen in pension med 1,7 procent av inkomsterna till och med slutet av år 2015. Före år 2017 tjänade personer i åldern 63–68 år in pension med den så kallade bonustillväxten på 4,5 procent av de årliga inkomsterna om de fortsatte arbeta utan att lyfta pension. Från och med början av år 2017 tjänas pension in från och med 63 års ålder till och med den övre gränsen för försäkringsskyldigheten med 1,5 procent av de årliga inkomsterna. Dessutom höjs den intjänade pensionen med en uppskovsförhöjning på 0,4 procent för varje månad som pensionen inte tas ut. Uppskovstiden räknas från det att man uppnått sin åldersklass lägsta pensionsålder.

3 Statistikprincipen stöds också av att förtidsminskningen av den partiella ålderspensionen är försäkringsmatematiskt grundad. Den som valt förtida ålderspension betalar själv kostnaderna för att ta ut pensionen i förtid. Kostnadsinbesparingar har också varit en central orsak till målet att höja pensioneringsåldern.

Sysselsättningsgraderna bland 55–64-åringar år 2018 ger fortsättningsvis anledning att förvänta att pensioneringsåldern också i framtiden utvecklas gynnsamt.

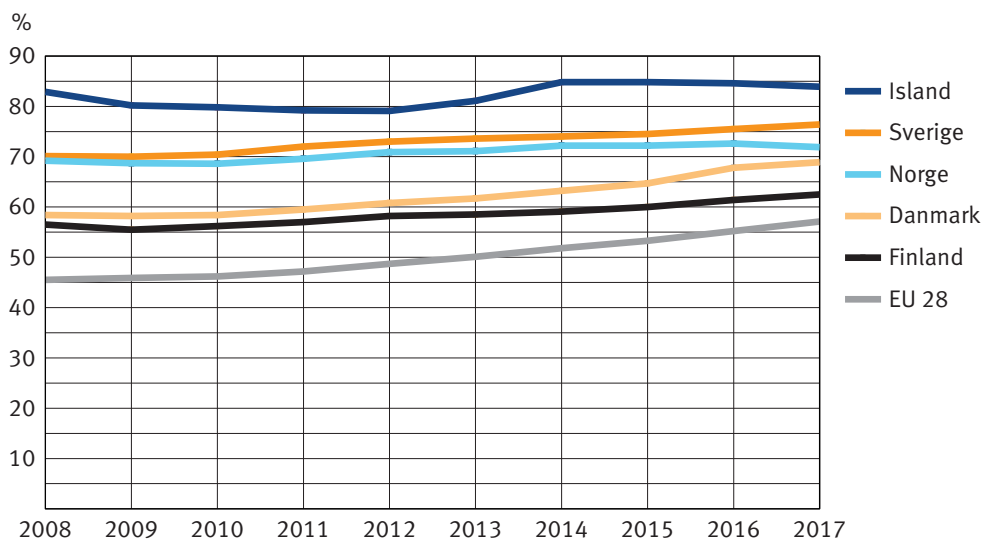
Sysselsättningsgraden bland 60–64-åringarna har mer än fördubblats på 2000-talet (bild 2). I fjol gick 50 procentstrecket sönder då sysselsättningsgraden steg till 51,7 procent. Förändringen är stor även om nivån är klart under nivån i de andra nordiska länderna. Allt som allt har 55–74-åringarnas sysselsättningsutveckling redan i några år varit i uppgång, vilket kan förväntas fortsätta. På lång sikt torde efterfrågan på den äldre arbetskraften öka i takt med att utbudet minskar till följd av förändringarna i åldersstrukturen. Tyvärr har sysselsättningen bland dem yngre än 35 år försämrats till och med fjolåret, när det till slut skedde en vändning till det bättre, och sysselsättningsgraden steg till 2,7 procentenheter från år 2017. Sysselsättningsgraderna för yngre (20–24- och 25–29-åringar) vände uppåt redan ett år tidigare och i fjol förstärktes den positiva utvecklingen ytterligare.

Figur 2. Olika åldersgruppers sysselsättningsgrader 1990–2018

Även om äldre finländares sysselsättningsgrader har stigit kraftigt på 2000-talet, är sysselsättningsgraden i andra nordiska länder betydligt högre (bild 3). Vad gäller arbetskraften som närmar sig pensionsåldern klarar sig speciellt finländska män dåligt i internationell jämförelse. År 2017 var sysselsättningsgraden bland män i åldern 55–64 år två procentenheter lägre än genomsnittet i EU-länderna. De övriga nordiska länderna låg däremot minst nio procentenheter högre än EU-medeltalet. Skillnaden mellan finländska män och svenska män är 17 procentenheter. Det är en stor skillnad, även om den delvis förklaras av deltidsarbete. Av de nordiska länderna var det endast i Finland som sysselsättningsgraden för män i åldern 55–64 år var lägre än kvinnornas år 2017.

Figur 3. 55–64-åringarnas sysselsättningsgrad i de nordiska länderna samt EU-länderna i genomsnitt 2008–2017

Källa: Eurostat, Employment, Labour Force Survey

Under de kommande åren påverkas pensioneringsålderns utveckling utöver den allmänna ekonomiska utvecklingen och pensionsreformen av hur sjukpensionerna utvecklas i framtiden. Även finländarnas allt bättre hälsa kommer också förmodligen att minska på förekomsten av arbetsförmåga och höjer således pensioneringsåldern. Förhoppningsvis är den beklagliga vändningen i utvecklingen av sjukpensionerna i fjol temporär, och de nya sjukpensioneringarnas antal återgår till att sjunka.

Antalet sjukpensioner har länge minskat, så också sjukpensioneringsfrekvensen. Trots den positiva utvecklingen, finns det också hot anslutna till arbetsförmågan. Till exempel har skillnaden mellan kvinnors och mäns sjukpensioneringsfrekvens börjat växa på 2010-talet. Ett årtionde sen fanns ingen skillnad, men efter det har skillnaden växt jämnt. Runt år 2015 började kvinnornas sjukpensioneringsfrekvens att öka, och för männen skedde samma vändning i fjol. Även antalet sjukpensioneringar bland dem som inte fyllt 35 år har ökat märkbart under de senaste tio åren. Höjningen av pensioneringsåldern kommer sannolikt att öka på sjukpensionernas antal nära pensionsåldern.

Utöver de ovan nämnda faktorerna påverkas de närmaste årens utveckling således väsentligt av två faktorer. Å ena sidan spelar attityder och beteendeförändringar en roll: fortsätter människorna att arbeta efter att de uppnått den nedre gränsen för ålderspensionen och hur förhåller sig arbetsgivarna till detta. Å andra sidan finns det till följd av avskaffandet av arbetslöshetspensionen en skara arbetslösa som väntar på att fylla 62, då en betydande del av dem kan gå i oförminskad ålderspension ännu under några års tid.

3 Begrepp som använts

Pensioneringsåldern beskrivs med tre medeltal: **förväntad pensioneringsålder, median och genomsnittsålder**. Formeln för hur den förväntade pensioneringsåldern beräknas finns på sida 32.

Medianåldern är den mittersta observationen i materialet och innebär att hälften av de nypensionerade är yngre och hälften äldre än detta. Genomsnittsåldern är det aritmetiska medeltalet av de nypensionerades ålder. När medianen och genomsnittsåldern räknas används den ålder då pensionen börjar.

Medeltalen ovan beskriver pensioneringsåldern på olika sätt och passar således för olika ändamål. Därför är det motiverat att även framöver publicera alla tre medeltal. Till exempel i internationella jämförelser används oftast genomsnittsåldern. Det är även det genomsnittstal som alla känner till och som därför används ofta. Eftersom pensioneringsålderns fördelning är mycket snedvriden, beskriver den mittersta observationen, dvs. medianen, mycket väl den typiska pensioneringsåldern. Den förväntade pensioneringsåldern mäter å sin sida bäst förändringen i pensioneringsåldern över tid.

Som **nypensionerade med arbetspension** betraktas personer som under statistikåret började få pension på grundval av egen yrkesbana (gäller inte deltidspension eller partiell förtida ålderspension) eller som redan tidigare har fått rätt till pension men till vilka det utfärdades ett pensionsbeslut först under statistikåret. Dessutom förutsätts det att personen inte har fått pension på grundval av sin yrkesbana åtminstone på två år. I siffrorna för de olika pensionslagen förutsätts det att personen inte har fått pension enligt respektive slag på två år. I fråga om dem som gått i ålderspension försäkras man sig om att de inte har fått pension på grundval av sin egen yrkesbana (gäller inte deltidspension eller partiell förtida ålderspension) på två år. Familjepensioner ingår inte alls här.

De som gått i deltidspension eller partiell förtida ålderspension betraktas inte som pensionerade. De anses gå i pension först när de efter den pensionen går i någon annan pension, oftast ålderspension. Vid utgången av år 2018 fick 3 400 personer deltidspension och 18 700 personer fick partiell förtida ålderspension.

Granskningen görs alltid med hänsyn till respektive sektor, vilket innebär att man i konklusionerna om pensioneringarna endast ger akt på pensionerna från respektive sektor. När det gäller hela arbetspensionssystemet förutsätts det att personen inte har fått pension från någondera sektorn på två år.

Med **arbetspensionsförsäkrade** avses i denna publikation personer som omfattas av pensionsskyddet och som inte får pension som grundar sig på den egna yrkesbanan (undantaget deltidspension och partiell ålderspension). Den arbetspensionsförsäkrade befolkningen under granskningsåret beräknas på basis av de arbetspensionsförsäkrade i slutet av föregående år.

Arbetspensionssystemet omfattar den privata och den offentliga sektorn. Av de arbetspensionsförsäkrade arbetar cirka tre av fyra inom den privata sektorn och var tredje inom den offentliga sektorn. Försäkrade som under året arbetar inom båda sektorerna utgör mindre än 10 procent av alla försäkrade.

Inom den privata sektorn gäller:

- Lagen om pension för arbetstagare, ArPL
- Lagen om sjömanspensioner SjPL
- Lagen om pension för företagare, FöPL
- Lagen om pension för lantbruksföretagare, LFöPL
- Lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare, AVSTÖL

Inom den offentliga sektorn gäller:

- Pensionslagen för den offentliga sektorn, OffPL samt
- Pensionsbestämmelser för personalen på Finlands Bank,
- Ålands landskapsregering och
- riksdagsledamöterna och medlemmarna i statsrådet.

1.1.2017 I pensionslagen för den offentliga sektorn OffPL förenas den offentliga sektorns pensionslagar KomPL, StaPL och KyPL samt den särskilda lagen för personalen på Folkpensionsanstalten.

4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken

- 1.1.1986 Inom den privata sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år) och förtida ålderspension (nedre åldersgräns 60 år).
- Inom den privata sektorn infördes lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL).
- Beslut fattades om att höja åldersgränsen för arbetslöshetspension från 55 tillbaka till 60 år så att nya åldersklasser inte längre skulle omfattas av arbetslöshetspensionen. Följande nya åldersklass fick arbetslöshetspension först 1991 när den fyllde 60 år.
- 1.1.1987 Inom den privata sektorn infördes deltidspension (nedre åldersgräns 60 år).
- 1.7.1989 Inom den offentliga sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år), förtida ålderspension (nedre åldersgräns 58 år) och deltidspension (nedre åldersgräns 58 år).
- 1.1.1991 Lagen om sjömanspensioner (SjPL) ändrades så att Sjömanspensionskassan anslöts till ansvarsfördelningssystemet inom den privata sektorn.
- 1.1.1994 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 55 till 58 år (för personer födda efter 1939). Samtidigt lindrades villkoren för att få individuell förtidspension något. På motsvarande sätt skärptes villkoren för att få arbetslöshetspension.
- Åldersgränsen för deltidspension sjönk också inom den privata sektorn till 58 år.
- 1.1.1998 KoPL reviderades så att den också började omfatta allt korttidsarbete inom den privata sektorn. Denna ”lag om korttidsanställningar” medförde att kretsen av de försäkrade blev större. Motsvarande ändringar gjordes också i arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn.
- 1.7.1998 Åldersgränsen för deltidspension sjönk temporärt från 58 till 56 år.
- 1.1.2000 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 58 till 60 år för personer födda efter 1943. Inom den offentliga sektorn kunde åldersgränsen under vissa förutsättningar också vara 58 år för personer födda åren 1944–1946 och 59 år för personer födda år 1947.
- Bland villkoren för arbetslöshetspension slopades kravet på rätt till återstående tid.
- 1.1.2003 Den temporära sänkningen av åldersgränsen för deltidspension upphörde och åldersgränsen återställdes till 58 år för alla födda efter 1946.

1.1.2004 Endast personer födda år 1943 eller tidigare kunde få individuell förtidspension, inom den offentliga sektorn under vissa förutsättningar också de födda 1944–1947.

1.1.2005 Allt arbete som utförs i åldern 18-67 år och som uppfyller villkoren för försäkringsskyldigheten i arbetspensionslagarna ska försäkras, också arbete som utförs vid sidan av pension. Tidigare var åldersgränsen i lagarna om pension för arbetstagare 14 år och försäkringsskyldigheten upphörde senast när arbetstagaren fyllde 65 år.

Allt arbete som utförs i 18-67 års ålder är pensionsgrundande. När ett pensionsfall inträffar har arbetspensionerade rätt till pension, om de sammanlagda arbetsinkomsterna under yrkesbanan överstiger det gränobelopp som bestäms i lagen. Av dem som var under 23 år krävdes tidigare att de i minst 12 månader hade haft arbete som omfattades av lagen.

Det är möjligt att gå i ålderspension enligt eget val vid 63–68 års ålder.

Personer som är födda efter år 1949 har inte längre rätt till arbetslöshetspension.

1.1.2010 Åldersgränsen för deltidspension höjdes till 60 år för dem födda efter år 1952.

1.2.2012 En långtidsarbetslös person som är född på 1950-talet och som fyllt 62 år kan under vissa förutsättningar få ålderspension utan förtidsminskning.

1.1.2013 Möjligheten att gå i förtida ålderspension avskaffades inom arbetspensionssystemet. Ändringen gällde personer födda år 1952 eller senare.

Den nedre åldersgränsen för deltidspension höjdes till 61 år för personer födda år 1954 eller senare.

1.1.2017 I pensionslagarna för arbetstagare sänktes den nedre gränsen för försäkringsskyldigheten till 17 år. Deltidspensionen upphörde som pensionsform, så att de sista deltidspensionerna började i januari 2017.

1.2.2017 Deltidspensionen ersattes med partiell förtida ålderspension. Den gör det möjligt att ta ut 25 eller 50 procent av den intjänade pensionsrätten från och med 61 års ålder. Dessutom görs en förtidsminskning på pensionen med 0,4 procent för varje månad som pensionen tas ut i förtid. Om pensionen tas ut efter att den nedre åldersgränsen för ålderspension har uppnåtts, betalas på motsvarande sätt en uppskovsförhöjning på 0,4 procent för varje månad som pensionen skjuts upp.

1.2.2018 Den nya pensionsformen arbetslivspension togs i bruk.

1 Retirement, effective retirement age and its measurement

The indicators traditionally used to measure effective retirement age – the arithmetic mean and median – are poorly suited to measuring changes taking place over time. As the population ages, the average age of new retirees rises even if there are no changes in age cohorts' starting pensions. This has become particularly apparent since 2005 as the baby boomers have reached retirement age. The first baby boom cohort, people born in 1945, turned 63 in 2008. At the same time as the overall number of new retirees has steadily increased, average and median retirement ages have also risen. In 2010 the largest ever birth cohort in Finnish history, those born in 1947, reached the earliest age of eligibility for old-age pension. This contributed to drive up the number of new retirees.

Effective retirement age has been impacted not only by changes in the population age structure, but also by changes in legislation. Since the turn of the millennium steps have been taken to curtail the range of pension options available, and pension systems have been streamlined. These changes are also reflected in rates of retirement in different years.

The unemployment pension was discontinued in 2009 so that people born in 1950 or later were no longer eligible. No new unemployment pensions have been granted since 2011. Nevertheless unemployed persons retained the right, on certain conditions, to an unreduced old-age pension at age 62. Persons born before 1958 continue to have this option. Last year 5,000 persons made this choice.

Before 2010, almost 10,000 people a year retired on an unemployment pension as soon as they turned 60. In 2010, following a legislative amendment, the number of new retirees fell by more than 10 per cent. The number remained steadily at around 70,000 new retirees for a few years, and then climbed by 3,000 persons in 2013.

In 2016 the number of new retirees climbed to almost 76,000, the second highest figure since 2000. At the same time a record number of almost 57,000 persons retired on an old-age pension.

In 2018 the age threshold for retirement on an old-age pension was raised by three months, and for persons born in 1955 it was 63 years and three months. As a result of this higher age limit the number of people retiring on an old-age pension dropped to below 49,000, down by 8,000 from the year before. At the same time the number of people retiring on a disability pension climbed to almost 20,000. Almost half of the 7 per cent increase is explained by new disability pensions awarded to persons over 60. The age group under 50 and the age group 50–59 years account for roughly one-quarter each.

The 1940s baby boomers are now in retirement. As the age cohorts approaching retirement age are continuing to get smaller, it is unlikely that the 2009 record of 80,000 new retirees on earnings-related pension will be broken. Nevertheless the total number of pension recipients will continue to rise.

The Finnish Centre for Pensions monitors the development of effective retirement age using an indicator that is unaffected by the demographic age structure. This indicator is called the expected effective retirement age. It reacts immediately, and in the right direction, to changes taking place in retirement rates. The indicator was introduced in 2003. For the

private sector, the expected effective retirement age has been calculated retrospectively back to 1983, and for the public sector and the entire earnings-related pension system back to 1996.

The expected effective retirement age is calculated for 25-year-olds and for 50-year-olds. The 25-year-old's expectancy describes the effective retirement age for the entire population with earnings-related pension insurance, and it is used as an official indicator of changes in effective retirement age. The 50-year-old's expectancy is calculated for insured persons who have turned 50. Since the calculation does not include those who have retired before age 50, the expected effective retirement age for 50-year-olds is always higher than for 25-year-olds. The difference describes the effect that people retiring at age 25–49 have on effective retirement age. Some 10 per cent of all people retiring on an earnings-related pension each year are under 50 years of age.

Delaying effective retirement age

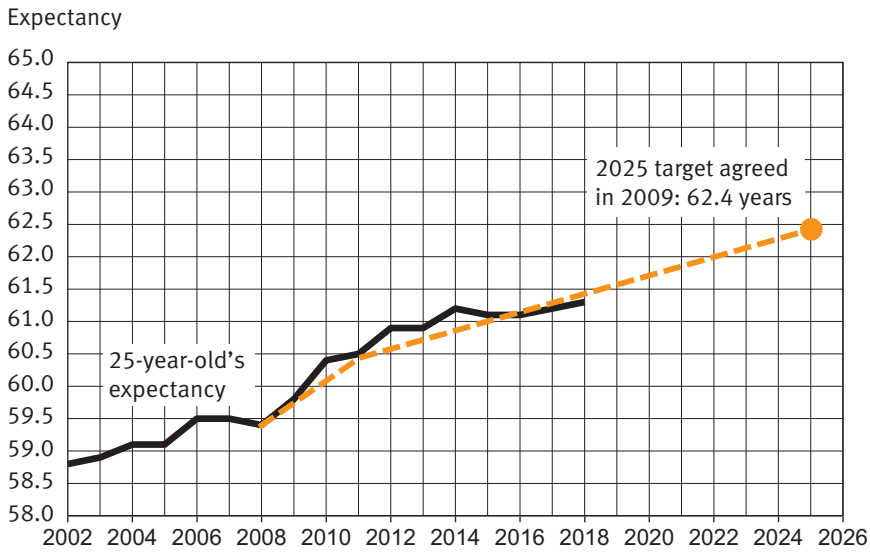
One major aim of the 2005 pension reform was to delay the effective retirement age by 2–3 years. When this aim was first announced, no specific deadline was set: delaying retirement was simply presented as a long-term objective.

In spring 2009, the government of prime minister Matti Vanhanen and the labour market organisations renegotiated the objectives for the earnings-related pension system. This led to a consensus agreement that included the more specific target of raising the expected effective retirement age to at least 62.4 years by 2025. At the same time as the objective was worded in more specific terms, it also became more ambitious. In 2008 the expected effective retirement age was 59.4 years, so to reach the target it should have increased steadily each year by almost 0.2 years. It was known at the time that the changes would be front-loaded due to the legislative amendments in connection with the 2005 pension reform. It was thought that the discontinuation of the unemployment pension alone would raise the effective retirement age by more than six months by 2012.

The same goal of raising the expected effective retirement age was included in the programme of prime minister Jyrki Katainen's government in 2011. Likewise, the structural policy programme of 2013 reconfirmed the goal of raising the expected effective retirement age to a minimum of 62.4 years by 2025. As the expected effective retirement age in 2012 was 60.9 years, the achievement of this target would have required an average annual increase of over 0.1 years.

The target of raising the expected effective retirement age to 62.4 years is again reiterated in the explanatory memorandum to the 2017 pension reform. As the rise in effective retirement age had been slowing, it was clear that this target would not be reached without additional measures. Now, the target seems to be within reach again: it will be achieved if the retirement age rises steadily by 0.16 years per annum.

Figure 1. Expected effective retirement age: aim and realisation

Definition and method of calculating expected effective retirement age

The expected effective retirement age describes the average effective age of retirement for insured persons of a certain age, assuming that the retirement risk and mortality for each age group remain unchanged at the level of the year of observation.

The expected effective retirement age is obtained by first calculating the mortality and retirement rates for each age group in the year of observation. These rates can then be used to calculate the number of people who in a group of insured persons of a selected size and age (say 100,000 insured persons aged 25 years) would retire within one year. The number of persons insured at age 26 is then obtained by deducting from the original number those who have retired and the number of deceased persons based on mortality rates. This is repeated one year at a time through to retirement age until the notional number of new retirees is obtained for all age groups. The average age of these notional new retirees is the expected effective retirement age.

Expected effective retirement age is calculated as follows:

The probability of retirement at age j is obtained from the formula

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

and expected effective retirement age is the age average of quantities A_j

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = retirement risk at age j
 y_j = mortality risk at age j
 m = selected start age

Until the end of 2004 the general retirement age in Finland was 65 years. For 2004 and earlier, therefore, the termination age used in the formula was 65 years. With the introduction in 2005 of flexible old-age retirement between ages 63 and 68, the upper limit in the formula was increased to 70 years. It is estimated that this hike in the termination age from 65 to 70 years increased the expected effective retirement age by just over 0.1 years.

Requirements set for expected effective retirement age

- The indicator reacts correctly to changes in the number of starting pensions. It falls if the number of starting pensions rises in any of the age groups below retirement age, and rises if the number of starting pensions falls.
- The indicator only reacts to changes in the number of starting pensions. It is unaffected by demographic phenomena such as the population age structure.
- The indicator reacts immediately to changes in the number of starting pensions since the calculations are based on starting pensions. If the calculations were based on the number of retired persons, the changes would be slow to show up in the results.
- The statistical data needed to calculate the indicator are available. The Finnish Centre for Pensions maintains a central register of all earnings-related pensions and persons insured for an earnings-related pension, which allows for calculations based on the number of starting pensions.

The indicator of expected effective retirement age satisfies these four basic requirements. It might be tempting to add to this list the requirement of international comparability, but it may be difficult to obtain comparable data other than for the Nordic countries. Calculations of expected effective retirement age for a very small population will also have limited value because the number of starting pensions should describe the probability of retirement for each age cohort of the population. It follows that calculations of expected effective retirement age for the personnel of an individual company, for example, are not meaningful.

2 Development of expected effective retirement age

In 2018 the expected effective retirement age in the Finnish earnings-related pension system was 61.3 years, up 0.1 years from 2017. The 50-year-old's expected effective retirement age increased by 0.3 years to 63.1 years. This rise in particular was due to the increased age threshold for old-age retirement. This was the first in a series of three-month increases in the age limit, which significantly reduced the number of people moving into old-age retirement. The effect was in line with expectations.

The turnaround to an increasing number of new disability pensions, by contrast, was somewhat unexpected. If the number of disability pensions had remained unchanged at the 2017 level, the 25-year-old's expected effective retirement age would have risen much more sharply than it did, i.e. by 0.2 years.¹

Before 2018 all indications were that the rise in the effective retirement age had stalled, but the situation changed last year. In particular, the higher age threshold for retirement is contributing to postpone retirement. The expected effective retirement age for both 25-year-olds and 50-year-olds has now risen by roughly two years from the figures before the pension reform. It is justified to expect that the effective retirement age will continue to rise in the future.

The sharp rise in effective retirement age until the early 2010s was due, first and foremost, to the reduced retirement options available. Both the unemployment pension and the individual early retirement pension have been discontinued. Transition to retirement from unemployment is now only possible at a later age, and in the age group 60 there is no longer an exceptionally large number of people moving into retirement. In other words, the discontinuation of the unemployment pension scheme has already delayed retirement considerably. Old-age pension has become the principal avenue to retirement, and most people now retire at age 63 (see Figure 8).

Effective retirement age has also been impacted by a number of changes made in the 2000s to age limits in different pension schemes. On the one hand, the introduction of a flexible old-age retirement age has allowed people to retire on an unreduced old-age pension at a younger age than before, but at the same time it has made it possible for people to stay on at work longer. The 2005 reform raised the age of eligibility for an early old-age pension to 62 years, allowing people to retire on an old-age pension just one year early. Since 2014 early old-age pensions have no longer been granted to persons born in 1952 or later. New part-time pensions have no longer been granted since 2016, when the age limit was 61 years. For persons born in 1953 or earlier the age limit was 58 years. Special farmers' pension schemes have also been cut back. At the turn of the millennium the number of people retiring on a special farmers' pension was around 1,500 a year, last year the figure was down to less than 200. The last of these special pension schemes to be discontinued is farmers' early retirement aid, which under current rules are no longer awarded.

1 For women the 25-year-old's expected retirement age would have risen by 0.2 years to 61.1 years, for men by 0.3 years to 61.8 years.

In 2018 the expected effective retirement age for 25-year-olds **in the private sector** increased moderately by 0.1 years to 61.4 years. This figure was at its lowest at 56.6 years in 1986, which saw the introduction of flexible pension arrangements in the private sector, i.e. the individual early retirement pension and the early old-age pension. In the private sector the effective retirement age has risen by almost five years from its rock bottom level in the 1980s. The expected effective retirement age for 50-year-olds has also risen sharply since plunging to 58.4 years in 1986. In 2018 the figure increased by 0.3 years from the year before to 63.2 years.

In the public sector the expected effective retirement age has risen more than in the private sector, even though the past few years have seen a slight downturn. Since 2002 the expected effective retirement age for 25-year-olds has risen by almost three years in the public sector and by just over two years in the private sector. In 2017 it seems that the slide in the public sector came to a halt. In 2018 the expected effective retirement age for 25-year-olds in the public sector was unchanged at 61.3 years, but the figure for 50-year-olds increased by 0.2 years to 63.3 years. In 2016 and 2017 the 25-year-old's expected effective retirement age was the same in the private and public sector, but the private sector figure is now 0.1 years higher than in the public sector. The expected effective retirement age for 50-year-olds in the public sector, then, remains 0.1 years higher than in the private sector, even though the difference has been reduced.

The gender difference in effective retirement age has been minor. However it now seems to have increased: in the past few years the gap has widened to 0.7 years, with men recording a higher effective retirement age. Especially at the start of their careers women have a higher risk of retirement and therefore they have a somewhat lower effective retirement age than men. Otherwise the retirement of men and women follow rather similar paths. In 2018 the expected effective retirement age for men aged 25 was 61.6 years and for women 60.9 years. Figure 5 shows the expected age of retirement on an earnings-related pension for all age groups from age 25 up. The expected effective retirement age for young men was clearly higher than for women, but this difference narrows progressively in older age groups. The gender gap used to be much bigger: before the 2005 pension reform men's expected effective retirement age was around six months lower than women's. The reason for this was the high rate of disability retirement among younger men. However the rates of disability retirement no longer differ as sharply between men and women.

Future outlook

The 2017 pension reform included the decision to raise the minimum full retirement age in three-month increments for each birth cohort, so that the retirement age for persons born in 1955 is 63 years and 3 months and for persons born in 1962 it will be 65 years. Last year saw the first of these increases. The turnaround in the expected effective retirement age indicates that the legislative amendment has clearly contributed to postpone retirement, as the rise in retirement age had already stalled before the reform.

As the reform will progressively raise the lower age limit for old-age retirement by three months each year, there is every reason to assume that the expected effective retirement

age will continue to rise. Although the higher age limit will also drive up the number of people retiring on a disability pension in the age group over 63, it is reasonable to expect that the majority of younger age groups will move into retirement later than before. Having said that, it is clear that many other factors will impact on future trends in retirement age, not least the economic outlook.

In 2018, then, the age at which people retired on an old-age pension began to rise. In practice this meant that the numbers who retired on an old-age pension declined from the year before. In 2018 it was projected that the expected effective retirement age would rise by 0.2 years from 2017. This projection would have been accurate had it not been for the sharp increase in the number of people retiring on a disability pension.

The 2017 pension reform also brought changes to the rules of pension determination, with accrual rules linked in a new way with increases for late retirement.² These changes will particularly affect incentives to remain in work for people who have reached old-age retirement age. It is at yet too early to gauge any specific effects. Awareness of the increases for late retirement will grow with their increasing significance to people who decide to remain in employment. It is possible that as a result, people in Finland will be encouraged to stay at work longer.

Expected effective retirement age is also impacted by the different retirement ages in the public sector. On the one hand the number of persons entitled to retire before statutory retirement age will decrease, on the other hand the individual retirement age for many people is higher than the current earliest eligibility age of 63 years. This is the result of the consolidation of old and new public sector pension acts.

A new type of pension was introduced from the beginning of 2017 in the form of a partial old-age pension. Eligibility begins at age 61, and there is no upper age limit (for persons born in 1964 the lower age limit rises to 62 years). The amount of the pension is 25 or 50 per cent of the old-age pension accrued by the end of the year before the pension is drawn. In 2018 some 10,800 persons chose to take a partial old-age pension early. Taking a partial old-age pension early does not, however, impact effective retirement age as these pension recipients are not considered to have retired. This is because receipt of the pension does not require termination of employment; pension recipients can continue to work as before. Likewise, unemployed persons may draw a partial old-age pension without losing their unemployment benefits.³ Persons drawing the new partial old-age pension are not classified as retired until they receive some other form of pension in one's own right. If persons opting to take a partial old-age pension early were counted as retirees, the 2018 expected effective retirement age would have been 0.4 years lower than the statistic reported.

Future trends will very much depend on the economic and employment outlook, workplace quality issues as well as personal choices. The employment rate of older people

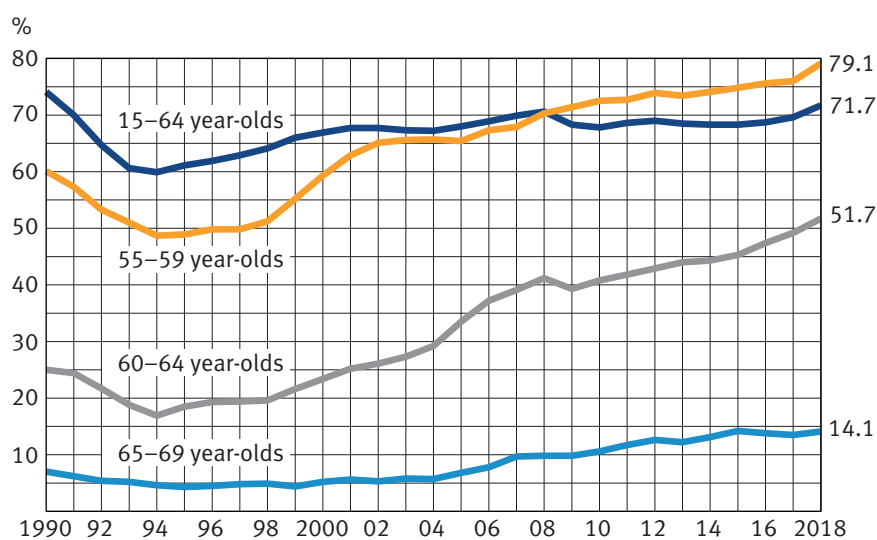
2 Under the old rules the pension accrual rate for persons aged 53–62 was 1.9% of pensionable annual earnings. As from the beginning of 2017 the accrual rate for this age group is 1.7% of earnings through to the end of 2025. Prior to 2017 an accelerated accrual rate of 4.5% was applied to persons aged 63–68 who remained in employment without drawing a pension. From the beginning of 2017 the accrual rate from age 63 through to the upper age limit of insurance obligation is 1.5% of annual earnings. In addition, the accrued pension is increased by 0.4% a month if the pension is not drawn. The deferral period is calculated from the time that the person reaches the lower age limit of old-age pension eligibility for the age group concerned.

3 This statistical principle is also supported by the fact that the reduction for early retirement on partial old-age pension is actuarial. Individuals who have chosen to take an old-age pension early carry the costs for early retirement themselves. And cost savings have been a major motive behind the efforts to increase effective retirement age.

has risen in recent years, with a succession of records reached during the 2010s. The 2018 employment rates in the age group 55–64 give reason to expect continued positive trends in the effective retirement age.

Since 2000 the employment rate in the age group 60–64 has more than doubled (Figure 2). The 50 per cent mark was surpassed in 2018, reaching 51.7 per cent. This represents a significant change even though Finland continues to lag well behind the other Nordic countries. All in all the employment rate for people aged 55–74 has developed very strongly for years, and projections are that the same trend will continue. In the longer term demand for older labour will probably increase at the same time as the supply will dwindle due to the changing age structure. Unfortunately at the same time employment in the age group under 35 has decreased until last year, which saw a turn for the better as the employment rate notched up by 2.7 percentage points from 2017. Employment rates in the age groups 20–24 and 25–29 returned to growth one year earlier, and in 2018 this trend gathered further momentum.

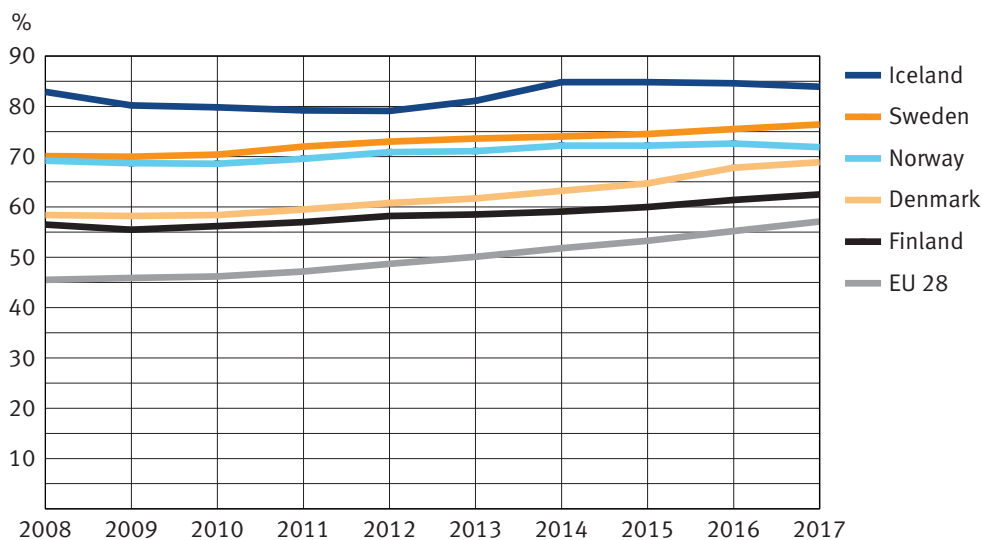
Figure 2. Employment rates in different age groups 1990–2018

Source: Official Statistics of Finland (OSF): Labour force survey. Helsinki: Statistics Finland

Although the employment rate for older people in Finland has increased sharply in the 2000s, the figures in the other Nordic countries are considerably higher (Figure). Finnish men in particular perform poorly in international comparisons focused on the labour force approaching retirement. In 2017 the employment rate for Finnish men aged 55–64 was two percentage points lower than the EU average, while figures in the other Nordic countries were at least nine percentage points higher than that average. The difference between Finnish and Swedish men was 17 percentage points – a big difference, even though it is explained in part by part-time employment. Finland is the only Nordic country where the employment rate for men aged 55–64 was lower than the corresponding rate for women in 2017.

Figure 3. Employment rate in the age group 55–64 in the Nordic countries and the EU average in 2008–2017

Source: Eurostat, Employment, Labour Force Survey

In the coming years the development of effective retirement age will depend not only on the pension reform and the performance of the economy, but also on the future development of disability pensions. Improving public health will probably contribute to reduce disability and so increase the effective retirement age. Hopefully last year’s unwelcome turnaround in disability pension trends will be a temporary aberration and the number of new disability pensions will start falling again.

The number of disability pensions and the number of starting disability pensions have long been on a declining trend. But despite this encouraging trend the disability situation also gives cause for concern. For example, the gender difference in the incidence rate of disability retirement has started to widen in the 2010s. Just a decade ago there was no difference, but since then it has steadily grown. Women’s rate of disability retirement began to edge up around 2015, while for men the corresponding turning point came in 2018. In the age group under 35, too, the numbers moving into disability retirement have increased appreciably in the past 10 years. The decision to raise the age of eligibility for old-age pension will probably increase the number of disability pensions awarded close to retirement age.

Two further factors will have a major impact on developments in the years ahead. Firstly, attitudes and behaviour changes will have great significance: Will people continue to work after reaching the lower age limit for old-age retirement, and what attitude will employers take? Secondly, following the discontinuation of the unemployment pension, a number of unemployed people are waiting to reach age 62, at which point many of them will still be able to retire on an unreduced old-age pension for the next couple of years.

3 Concepts used

Effective retirement age is described by three measures of central tendency: **expected effective retirement age, median retirement age and average retirement age**. The formula used to calculate expected effective retirement age is given on page 46.

Median age is the midpoint observation, i.e. half of the new retirees in the dataset are younger and the other half older than this. Average age is the arithmetic mean of the ages of new retirees. Median and average age are calculated based on age at the onset of retirement.

The above measures of central tendency describe effective retirement age in different ways and are suited to different purposes. All these three figures will therefore continue to be published. International comparisons, for example, are mostly based on average age, which is also the most familiar measure and therefore widely used. On the other hand, since the distribution of effective retirement age is highly skewed, the midpoint observation or median age provides a good indication of typical effective retirement age. Expected effective retirement age, then, best describes the changes over time in effective retirement age.

A new retiree on an earnings-related pension is a person whose employment-based pension (excluding part-time pension and partial early old-age pension) started during the statistical year or whose pension eligibility has started earlier, but who has only received a decision on his or her pension during the statistical year. A further requirement is that the person has not received any employment-based pension for at least two years. Figures for different types of pension require that the person has not received the type of pension in question for two years. For new retirees on an old-age pension, the person shall not have received any employment-based pension in one's own right (excluding part-time pension and partial old-age pension) for two years. Survivors' pensions are excluded altogether.

Persons who have retired on a part-time pension or a partial early old-age pension are not counted as new retirees. They are considered to move into retirement when, following part-time retirement, they retire on some other pension, usually an old-age pension. At year-end 2018, 3,400 persons drew a part-time pension and 18,700 persons a partial old-age pension.

Sector-specific examinations focus exclusively on the number of new retirees within the sector concerned. In the case of the entire earnings-related pension system, it is required that the person has not received a pension from either sector in two years.

In this report **persons insured for an earnings-related pension** are defined as persons covered by the pension system who do not receive an employment-based pension (excluding part-time pension and partial old-age pension). The population insured for an earnings-related pension in the year under review is calculated based on the corresponding number at the end of the previous year.

The earnings-related pension scheme consists of the private and the public sector. Around three in four persons insured under this scheme are employed in the private sector and one in three in the public sector. Over the course of the year less than ten per cent work in both sectors.

Private sector pension acts:

- Employees' Pensions Act
- Seafarers' Pensions Act
- Self-Employed Persons' Pensions Act
- Farmers' Pensions Act
- Act on Farmers' Early Retirement Aid

Public sector pension acts:

- Public Sector Pensions Act
- Pension acts concerning Bank of Finland employees,
- the regional government of the Åland Islands, and
- Members of Parliament and the Council of State.

The introduction of the Public Sector Pensions Act on 1 January 2017 combined and replaced the Local Government Pensions Act, the State Employees' Pensions Act, the Evangelical-Lutheran Church Pensions Act and a separate act concerning employees of the Social Insurance Institution of Finland.

4 Legislative amendments relevant to interpreting the statistics

- 1.1.1986 The individual early pension (earliest eligibility age 55 yrs) and the early old-age pension (60 yrs) were introduced in the private sector.

The Pensions Act for Performing Artists and Certain Groups of Employees came into force in the private sector.

The earliest age of eligibility for unemployment pension was changed back from 55 years to 60 years so that new age groups were no longer covered by the unemployment pension scheme. The next time a new age group was eligible to retire on an unemployment pension was not until 1991 at age 60.

- 1.1.1987 Part-time retirement (earliest eligibility age 60 years) was introduced in the private sector.

- 1.7.1989 The individual early pension (earliest eligibility age 55 yrs), the early old-age pension (58 yrs) and the part-time pension (58 yrs) were introduced in the public sector.

- 1.1.1991 The Seafarers' Pensions Act was amended so that the Seafarers' Pensions Fund was included in the private-sector pay-as-you-go pool.

- 1.1.1994 The earliest age of eligibility for the individual early pension was raised from 55 to 58 years (for those born after 1939). At the same time, the conditions for granting an individual early old-age pension were eased somewhat. Correspondingly, the conditions for granting an unemployment pension were tightened.

The earliest age of eligibility for part-time pension was lowered to 58 years in the private sector.

- 1.1.1998 The Pensions Act for Performing Artists and Certain Groups of Employees was revised to cover all employment in the private sector: the so-called contingent employment act extended the scope of insured persons. Corresponding amendments were made to public-sector earnings-related pension acts.

- 1.7.1998 The age limit of part-time pension was temporarily lowered from 58 to 56 years.

- 1.1.2000 The earliest age of eligibility for individual early pension was raised from 58 to 60 years (for those born after 1943). In the public sector, the earliest eligibility age can, on certain conditions, be 58 years for those born between 1944 and 1946 and 59 years for those born in 1947.

Projected pensionable service was removed from the conditions for granting an unemployment pension.

- 1.1.2003 The temporary reduction of the earliest age of eligibility for part-time pension was removed and raised back to 58 years for all people born after 1946.
- 1.1.2004 Eligibility to receive an individual early pension was limited to persons born in 1943 or earlier. In the public sector, persons born between 1944 and 1947 may also be eligible.
- 1.1.2005 All employment between ages 18 and 67 that is insurable under the earnings-related pension acts must be insured, including work during retirement. Previously, the lower age limit specified in employees' pensions acts was 14 years and the insurance obligation ended by age 65 at the latest.
- Pension accrues for all gainful employment between ages 18 and 67. Insured persons are entitled to an earnings-related pension if at the time of the pension contingency their total earnings during employment exceed the limit laid down by law. Previously, persons under 23 were only eligible for a pension if they spent at least 12 months in employment under the relevant legislation.
- The old-age pension may be drawn flexibly between ages 63 and 68.
- Persons born after 1949 are no longer eligible for an unemployment pension.
- 1.1.2010 The eligibility age for part-time pension rose to 60 years for those born after 1952.
- 1.2.2012 A long-term unemployed person born in the 1950s and over 62 can, under certain conditions, be granted an old-age pension without a reduction for early retirement.
- 1.1.2013 The earnings-related pension system no longer allowed the option of retiring on an early old-age pension. The change affected those born in 1952 or later.
- The earliest age of eligibility for part-time pension rose to 61 years for persons born in 1954 or later.
- 1.1.2017 The lower age limit for the obligation to take out pension insurance was reduced to 17 years. Part-time pensions were discontinued; the last part-time pensions were granted from January 2017 onwards.
- 1.2.2017 Part-time pensions were replaced by partial old-age pensions. Under the new scheme people can draw 25 or 50 per cent of their accrued pension funds after turning 61. In addition, the partial old-age pension is reduced by 0.4% for each month that the pension is taken early; and accordingly increased by 0.4% for each month that the pension is deferred after reaching the age of eligibility for the age group concerned.
- 1.2.2018 A new pension scheme was introduced in the form of the years-of-service pension.

I **Eläkkeellesiirtymisikä**
Pensioneringsålder
Effective retirement age

Kuvio 4. Eläkkeellesiirtymisiän odote

Figur 4. Förväntad pensioneringsålder

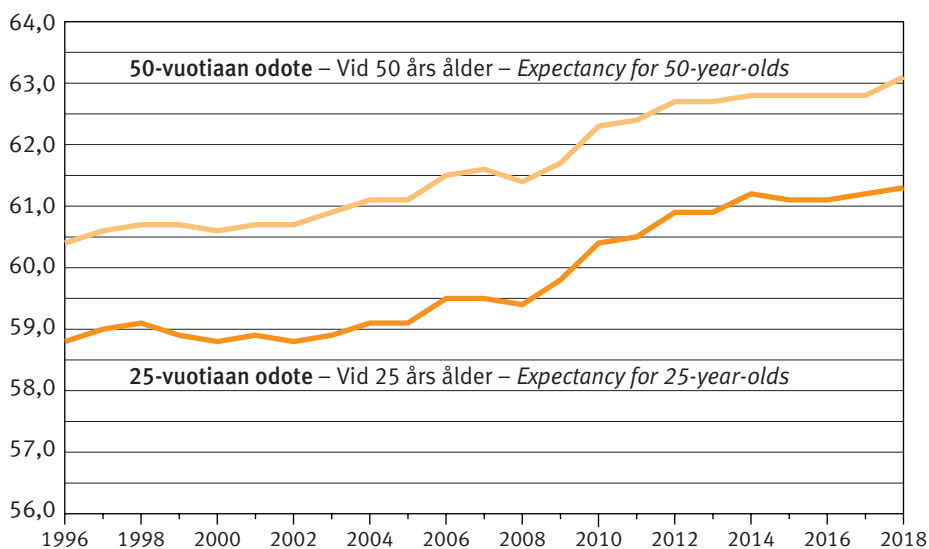
Chart 4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

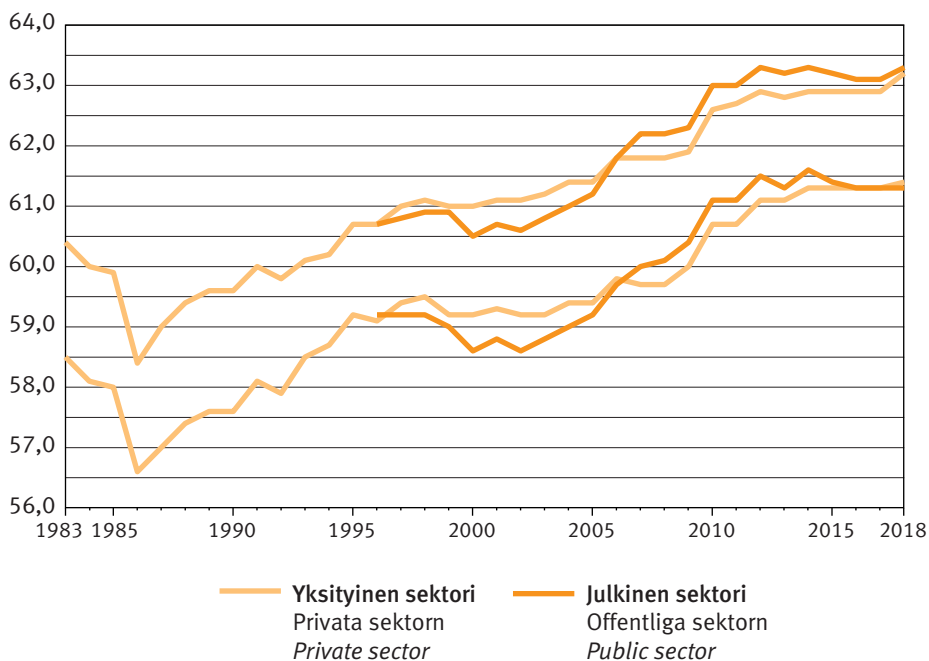

4a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain

4a. Nya arbetspensionerade sektorsvis

4a. Persons retired on an earnings-related pension by sector

Odote – Förväntad – Expectancy

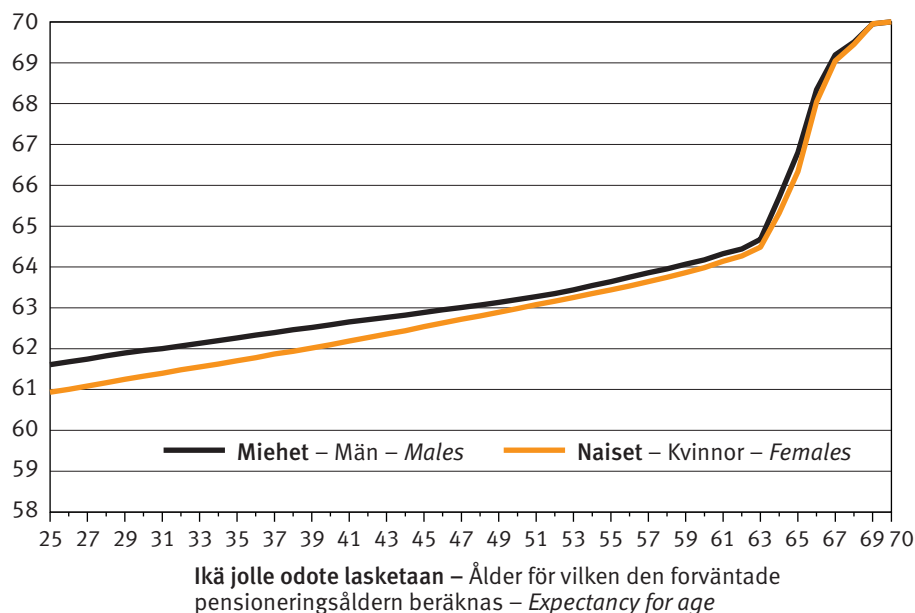
Kuvio 5. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2018

Figur 5. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2018

Chart 5. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2018

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet
 Alla nya arbetspensionerade
 All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

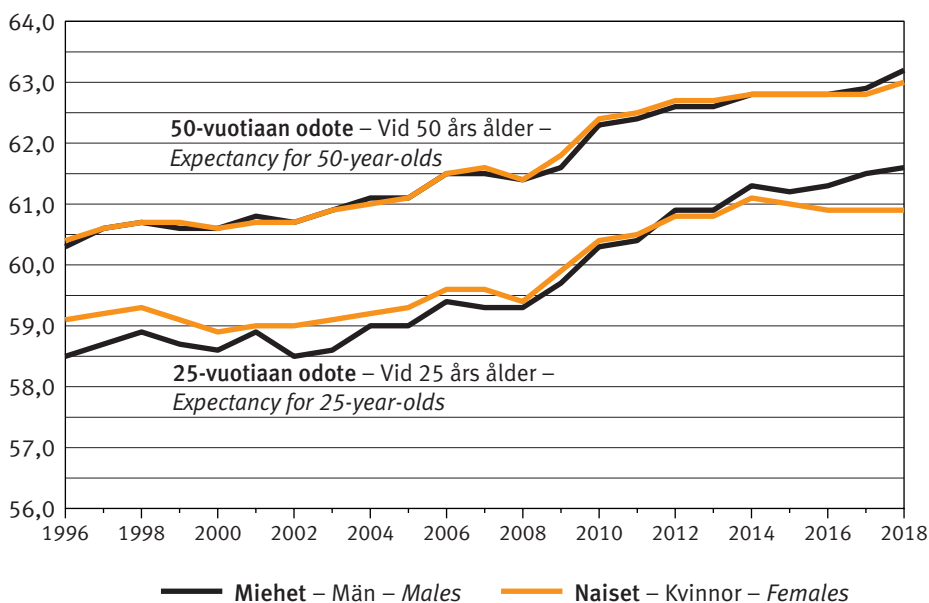
Kuvio 6. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain

Figur 6. Förväntad pensioneringsålder efter kön

Chart 6. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender

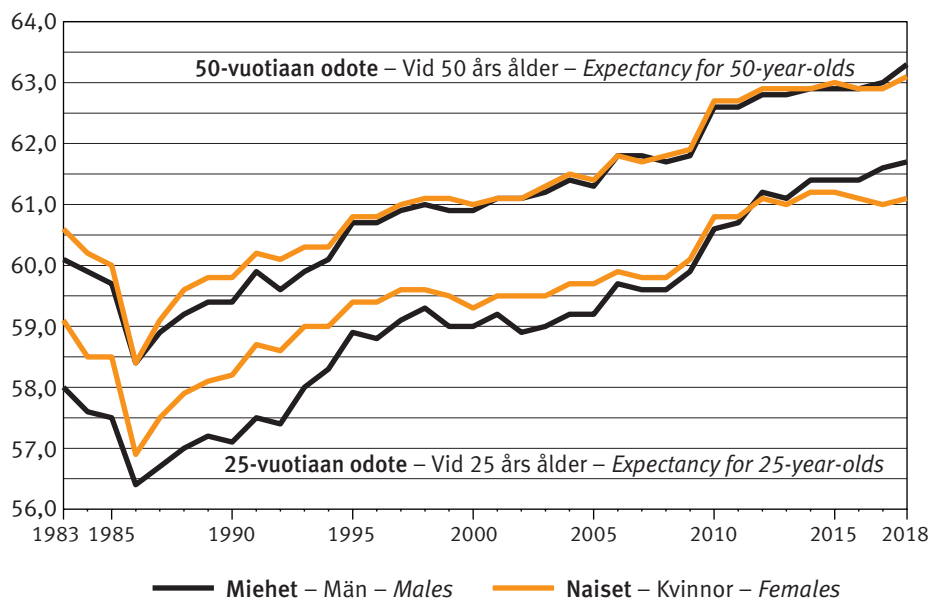
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet
 Alla nya arbetspensionerade
 All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

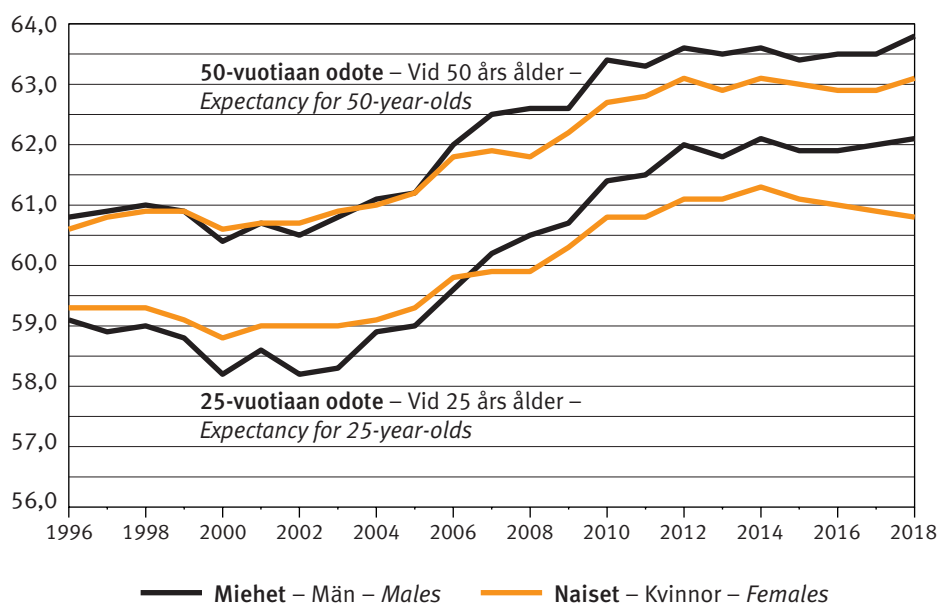
6a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 6a. Nya pensionerade inom privata sektorn
 6a. Persons retired on a private-sector pension

Odote – Föväntad – Expectancy

6b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 6b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn
 6b. Persons retired on a public-sector pension

Odote – Föväntad – Expectancy

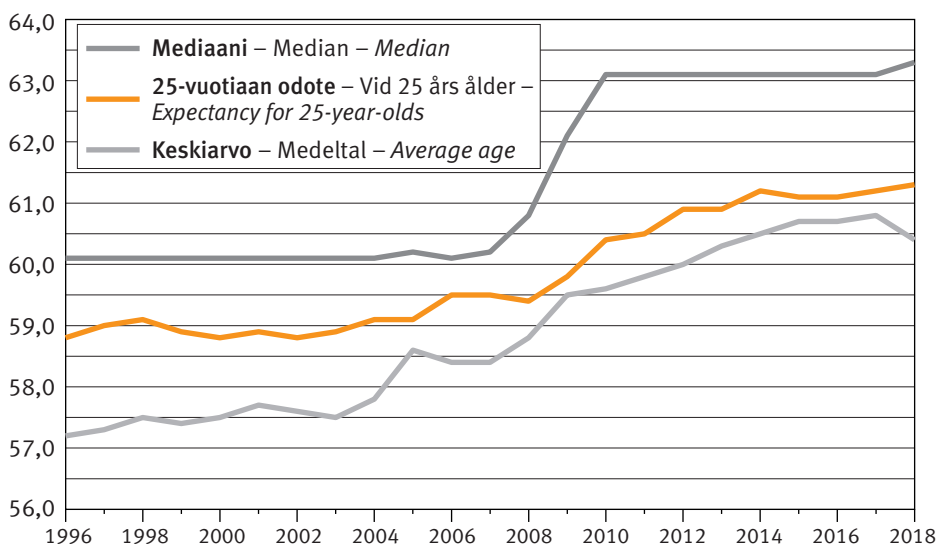
Kuvio 7. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani

Figur 7. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

Chart 7. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet
 Alla nya arbetspensionerade
 All persons retired on an earnings-related pension

Ikä – Ålder – Age

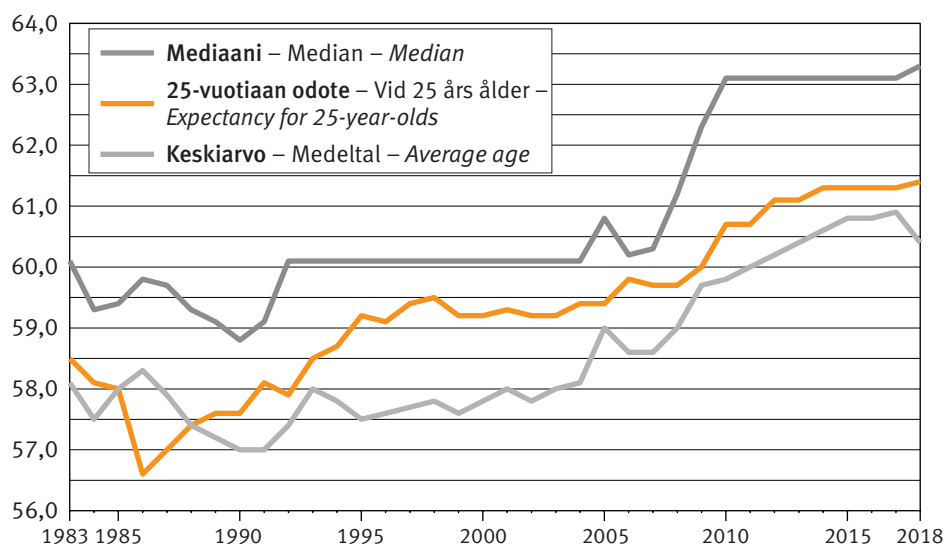

7a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet

7a. Nya pensionerade inom privata sektorn

7a. Persons retired on a private-sector pension

Ikä – Ålder – Age

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds

	25-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 25-åringar Calculated for age 25			50-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 50-åringar Calculated for age 50		
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension						
2009	59,7	59,9	59,8	61,6	61,8	61,7
2010	60,3	60,4	60,4	62,3	62,4	62,3
2011	60,4	60,5	60,5	62,4	62,5	62,4
2012	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,7
2013	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,6
2014	61,3	61,1	61,2	62,8	62,8	62,8
2015	61,2	61,0	61,1	62,8	62,8	62,8
2016	61,3	60,9	61,1	62,8	62,8	62,8
2017	61,5	60,9	61,2	62,9	62,8	62,8
2018	61,6	60,9	61,3	63,2	63,0	63,1
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension						
2009	59,9	60,1	60,0	61,9	62,0	61,9
2010	60,6	60,8	60,7	62,6	62,7	62,6
2011	60,7	60,8	60,7	62,6	62,7	62,7
2012	61,2	61,1	61,1	62,8	62,9	62,9
2013	61,1	61,0	61,1	62,8	62,9	62,8
2014	61,4	61,2	61,3	62,9	62,9	62,9
2015	61,4	61,2	61,3	62,9	63,0	62,9
2016	61,4	61,1	61,3	62,9	62,9	62,9
2017	61,6	61,0	61,3	63,0	62,9	62,9
2018	61,7	61,1	61,4	63,3	63,1	63,2
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension						
2009	60,7	60,3	60,4	62,6	62,2	62,3
2010	61,4	60,8	61,1	63,4	62,7	63,0
2011	61,5	60,8	61,1	63,3	62,8	63,0
2012	62,0	61,1	61,5	62,6	63,1	63,3
2013	61,8	61,1	61,3	63,5	62,9	63,2
2014	62,1	61,3	61,6	63,6	63,1	63,3
2015	61,9	61,1	61,4	63,4	63,0	63,2
2016	61,9	61,0	61,3	63,5	62,9	63,1
2017	62,0	60,9	61,3	63,5	62,9	63,1
2018	62,1	60,8	62,3	63,8	63,1	63,3

2. Eläkkeellesiirtymisiin odote, keskiarvo ja mediaani
 2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median
 2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median

	Miehet – Män – Males			Naiset – Kvinnor – Females			Kaikki – Samtliga – All		
	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension									
2009	59,7	59,5	62,1	59,9	59,6	62,0	59,8	59,5	62,1
2010	60,3	59,5	63,1	60,4	59,8	63,1	60,4	59,6	63,1
2011	60,4	59,7	63,1	60,5	59,9	63,1	60,5	59,8	63,1
2012	60,9	60,0	63,1	60,8	60,1	63,1	60,9	60,0	63,1
2013	60,9	60,3	63,1	60,8	60,3	63,1	60,9	60,3	63,1
2014	61,3	60,5	63,1	61,1	60,5	63,1	61,2	60,5	63,1
2015	61,2	60,7	63,1	61,0	60,7	63,1	61,1	60,7	63,1
2016	61,3	60,8	63,1	60,9	60,7	63,1	61,1	60,7	63,1
2017	61,5	60,9	63,1	60,9	60,7	63,1	61,2	60,8	63,1
2018	61,6	60,5	63,3	60,9	60,3	63,3	61,3	60,4	63,3
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension									
2009	59,9	59,7	62,3	60,1	59,7	62,2	60,0	59,7	62,3
2010	60,6	59,7	63,1	60,8	59,9	63,1	60,7	59,8	63,1
2011	60,7	59,9	63,1	60,8	60,0	63,1	60,7	60,0	63,1
2012	61,2	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1
2013	61,1	60,4	63,1	61,0	60,4	63,1	61,1	60,4	63,1
2014	61,4	60,7	63,1	61,2	60,6	63,1	61,3	60,6	63,1
2015	61,4	60,9	63,1	61,2	60,8	63,1	61,3	60,8	63,1
2016	61,4	60,9	63,1	61,1	60,8	63,1	61,3	60,8	63,1
2017	61,6	61,1	63,1	61,0	60,7	63,1	61,3	60,9	63,1
2018	61,7	60,6	63,3	61,1	60,3	63,3	61,4	60,4	63,3
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension									
2009	60,7	59,6	62,1	60,3	59,6	61,6	60,4	59,6	61,8
2010	61,4	59,7	63,1	60,8	60,0	63,0	61,1	59,9	63,1
2011	61,5	60,2	63,1	60,8	60,1	63,1	61,1	60,1	63,1
2012	62,0	60,4	63,1	61,1	60,2	63,1	61,5	60,3	63,1
2013	61,8	60,7	63,1	61,1	60,6	63,1	61,3	60,7	63,1
2014	62,1	61,0	63,1	61,3	60,8	63,1	61,6	60,9	63,1
2015	61,9	61,2	63,1	61,1	61,0	63,1	61,4	61,1	63,1
2016	61,9	61,3	63,1	61,0	61,1	63,1	61,3	61,2	63,1
2017	62,0	61,4	63,1	60,9	61,0	63,1	61,3	61,2	63,1
2018	62,1	61,2	63,3	60,8	60,7	63,3	61,3	60,9	63,3

Eläkkeellesiirtymisiin odote on laskettu 25-vuotiaalle.
 Den förväntade pensioneringsåldern har beräknats för 25-åringar.
 The expected effective retirement age has been calculated for 25-year-olds.

3. Eläkkeelle siirryneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan
 3. Nya pensionärers genomsnittsålder efter pensionsslag
 3. Average age for persons having retired by pension benefit

	Vanhuuseläke Ålderspension Old-age pension			Työkyvyttömyyseläke Sjukpension Disability pension			Osa-aika- eläke Deltids- pension Part-time pension	Osittainen vanhuus- eläke Partiell ålders- pension Partial old-age pension
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All		
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension								
2009	63,3	63,4	63,4	52,2	52,1	52,1	59,7	.
2010	63,4	63,6	63,5	51,9	52,2	52,0	59,7	.
2011	63,4	63,6	63,5	52,0	52,2	52,1	60,3	.
2012	63,5	63,6	63,5	52,1	51,7	51,9	61,3	.
2013	63,5	63,7	63,6	51,8	52,0	51,9	61,1	.
2014	63,6	63,8	63,7	52,1	52,0	52,0	61,7	.
2015	63,6	63,8	63,7	52,0	51,8	51,9	61,9	.
2016	63,6	63,8	63,7	51,9	51,6	51,8	61,8	.
2017	63,6	63,9	63,7	52,2	51,7	51,9	62,1	62,0
2018	63,7	63,9	63,8	52,2	51,8	52,0	.	61,9
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension								
2009	63,7	63,7	63,7	52,3	52,2	52,3	59,7	.
2010	63,7	63,8	63,8	52,0	52,2	52,1	59,6	.
2011	63,8	63,8	63,8	52,1	52,3	52,2	60,2	.
2012	63,7	63,8	63,7	52,2	51,7	52,0	61,2	.
2013	63,7	63,8	63,8	51,9	51,9	51,9	61,0	.
2014	63,8	63,9	63,9	52,1	51,8	52,0	61,6	.
2015	63,8	64,0	63,9	52,1	51,5	51,8	61,8	.
2016	63,8	64,0	63,9	52,0	51,4	51,7	61,8	.
2017	63,8	64,0	63,9	52,3	51,4	51,8	61,9	61,9
2018	63,9	64,0	64,0	52,2	51,5	51,8	.	61,8
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension								
2009	63,0	63,4	63,3	53,0	53,0	53,0	59,8	.
2010	63,3	63,6	63,5	52,6	53,0	52,9	59,8	.
2011	63,3	63,8	63,6	53,1	53,0	53,0	60,5	.
2012	63,4	63,7	63,6	53,0	52,4	52,6	61,4	.
2013	63,5	63,8	63,7	52,7	53,0	52,9	61,2	.
2014	63,5	63,9	63,8	53,3	53,0	53,1	61,8	.
2015	63,5	64,0	63,8	53,2	52,9	53,0	61,9	.
2016	63,6	64,0	63,8	53,1	52,9	53,0	61,9	.
2017	63,6	64,0	63,8	53,1	52,8	52,9	62,1	62,2
2018	63,7	64,0	63,9	53,4	52,9	53,0	.	61,9

II Työeläkkeelle siirtyneet

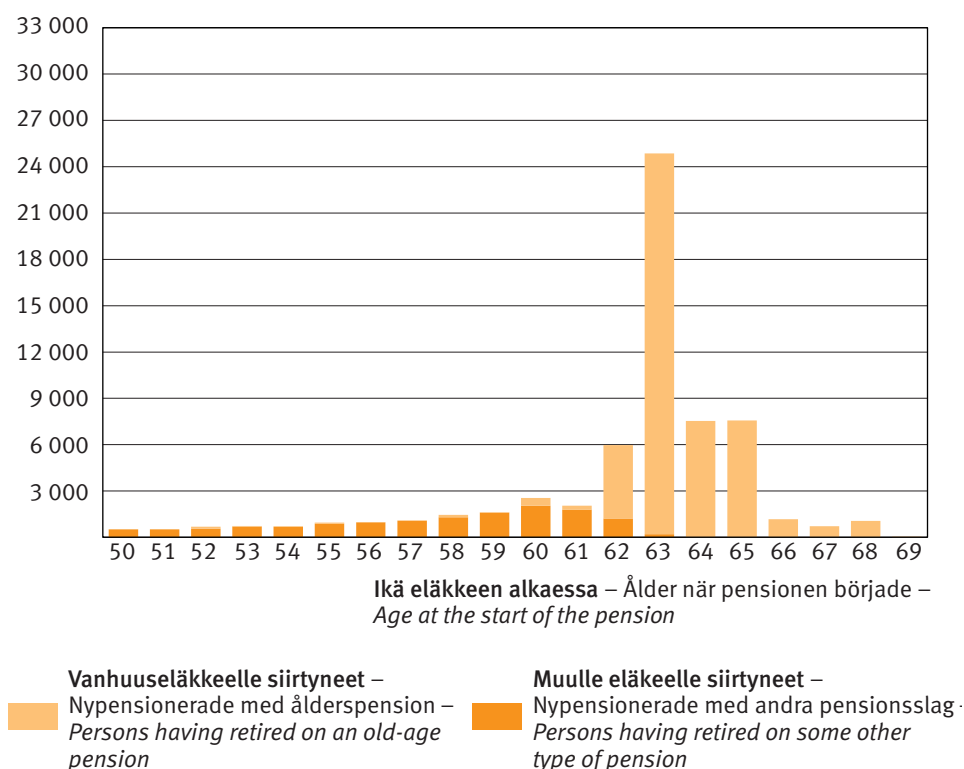
Nya arbetspensionerade

*Persons retired on
an earnings-related
pension*

Kuvio 8. Työeläkkeelle vuonna 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat

Figur 8. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2018

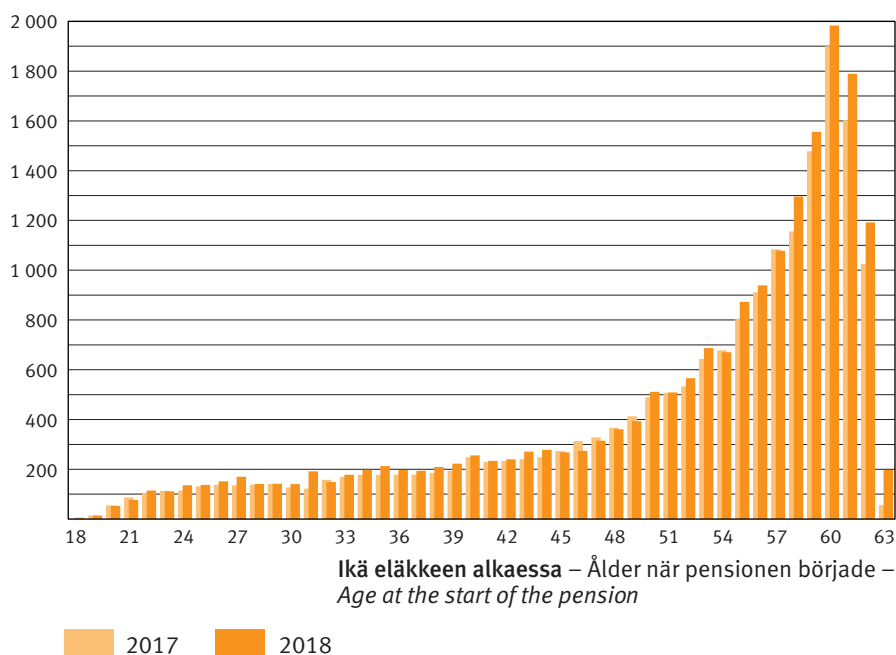
Chart 8. New 50-69-year-old retirees on an earnings-related pension in 2018

Kuvio 9. Vuosina 2017 ja 2018 työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet työeläkejärjestelmässä

Figur 9. Nya sjukpensionerade inom arbetspensionssystemet åren 2017 och 2018

Chart 9. New retirees on an earnings-related disability pension in 2017 and 2018

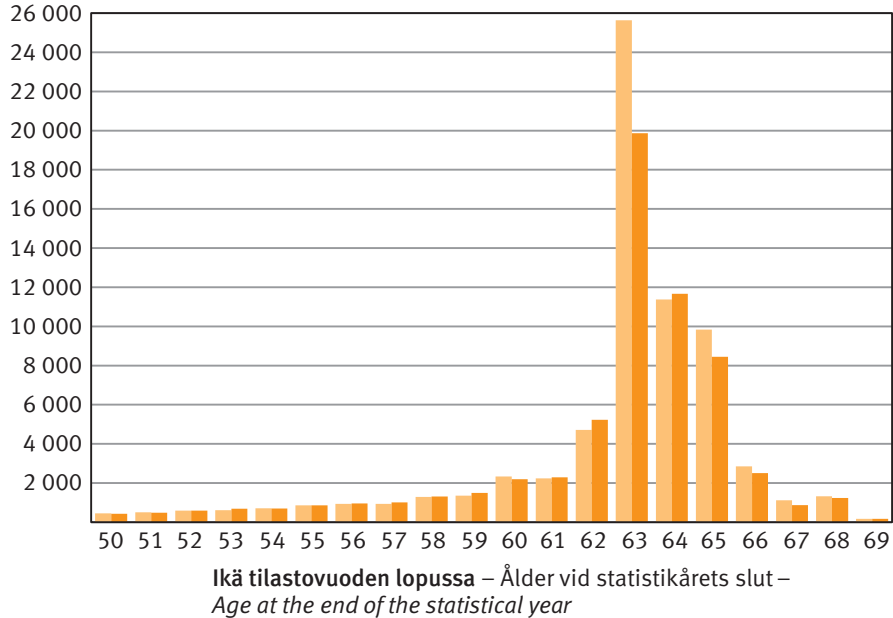

Kuvio 10. Työeläkkeelle vuosina 2017 ja 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan
Figur 10. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2017 och 2018
Chart 10. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2017 and 2018 by age

10a. Lukumäärä

10a. Antal

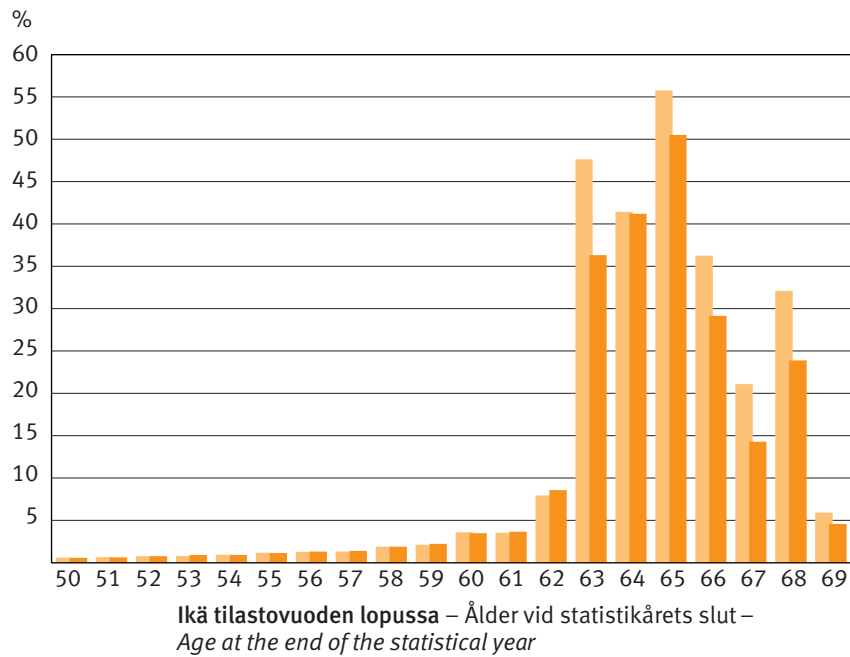
10a. Number

10b. Osuus työeläkevakuutetuista

10b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

10b. Share of the insured

2017 2018

Kuvio 11. Työeläkkeelle vuonna 2018 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan

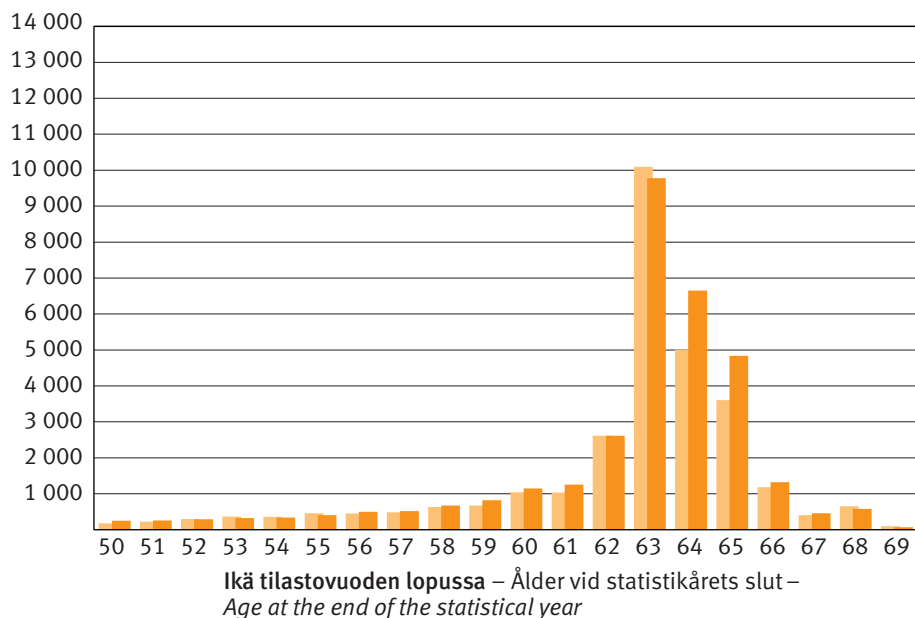
Figur 11. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2018 efter kön

Chart 11. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2018 by gender

11a. Lukumäärä

11a. Antal

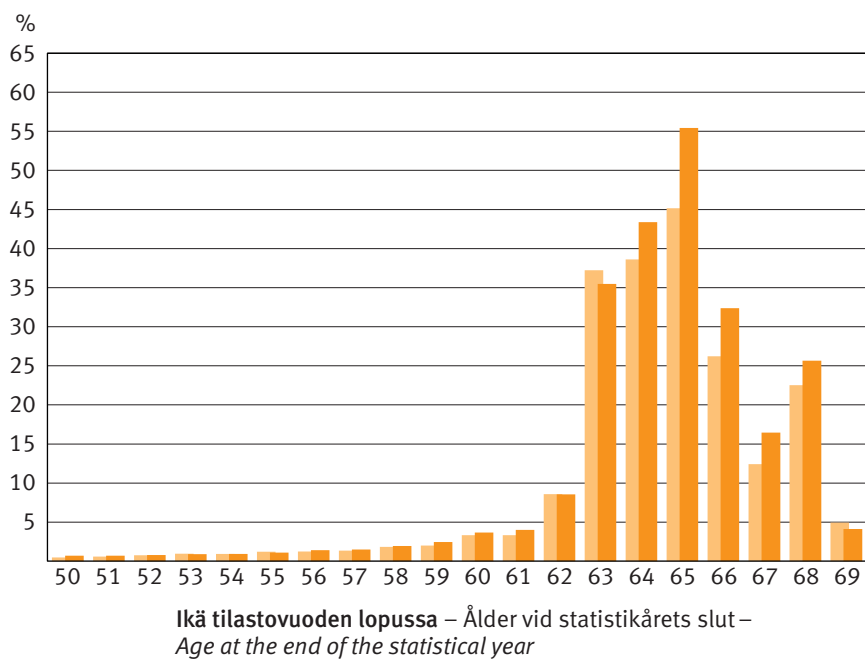
11a. Number

11b. Osuus työeläkevakuutetuista

11b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

11b. Share of the insured

Miehet – Män – Males Naiset – Kvinnor – Females

4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan

4. Nya arbetspensionerade efter pensionslag

4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit

	Vanhuuseläke Ålderspension <i>Old-age pension</i>	Varhennettu vanhuuseläke Förtida ålderspension <i>Early old-age pension</i>	Työkyvyttömyyseläke Sjukpension <i>Disability pension</i>	Maatalouden erityiseläke Specialpension för lantbruksföretagare <i>Special pension for farmers</i>	Kaikki eläkkeelle siirtyneet Alla ny-pensionerade <i>All new retirees</i>	Osa-aika-eläke Deltidspension <i>Part-time pension</i>	Osittainen vanhuuseläke Partiell ålderspension <i>Partial old-age pension</i>
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension							
2009	43 510	2 889	23 870	1 025	79 637	8 565	.
2010	44 112	2 532	22 898	613	70 741	9 813	.
2011	46 694	2 486	22 983	687	71 591	6 750	.
2012	48 005	2 574	20 457	645	69 070	3 745	.
2013	52 286	2 695	20 383	647	73 266	5 034	.
2014	50 826	869	18 806	741	70 324	3 381	.
2015	54 827	115	18 649	627	74 048	3 706	.
2016	56 764	157	18 834	235	75 791	4 934	.
2017	56 615	-	18 597	191	75 372	2 261	12 468
2018	48 855	.	19 883	202	68 910	.	10 814
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension							
2009	39 487	2 403	22 042	1 025	73 630	5 500	.
2010	40 192	2 389	21 068	613	64 957	5 811	.
2011	42 721	2 332	21 220	687	65 857	3 806	.
2012	44 134	2 434	18 900	645	63 647	3 806	.
2013	48 439	2 560	18 805	647	67 849	2 830	.
2014	47 100	730	17 327	741	65 127	1 873	.
2015	50 383	5	17 034	627	67 999	1 958	.
2016	51 860	4	17 185	235	69 244	2 564	.
2017	51 942	-	16 976	191	69 082	790	8 814
2018	44 516	.	18 275	202	62 967	.	5 529
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension							
2009	23 660	1 724	13 578	.	43 005	3 101	.
2010	25 031	1 202	13 191	.	39 838	4 031	.
2011	27 148	1 249	13 358	.	41 026	2 966	.
2012	27 885	1 267	11 900	.	39 785	1 576	.
2013	30 988	1 410	12 030	.	43 008	2 214	.
2014	30 612	494	11 270	.	41 876	1 519	.
2015	33 421	120	11 321	.	44 732	1 758	.
2016	35 131	162	11 454	.	46 568	2 377	.
2017	35 437	-	11 509	.	46 940	1 474	3 654
2018	31 960	.	12 268	.	44 220	.	5 285

Henkilöitä, joilla on alkanut osa-aikaeläke tai osittainen vanhuuseläke, ei katsota työeläkkeelle siirtyneiksi.
Personer som börjat få deltidspension eller partiell ålderspension betraktas inte som nya arbetspensionerade.
Persons who are paid a part-time pension or a partial old-age pension are not considered new retirees.

III Työeläkevakuutetut

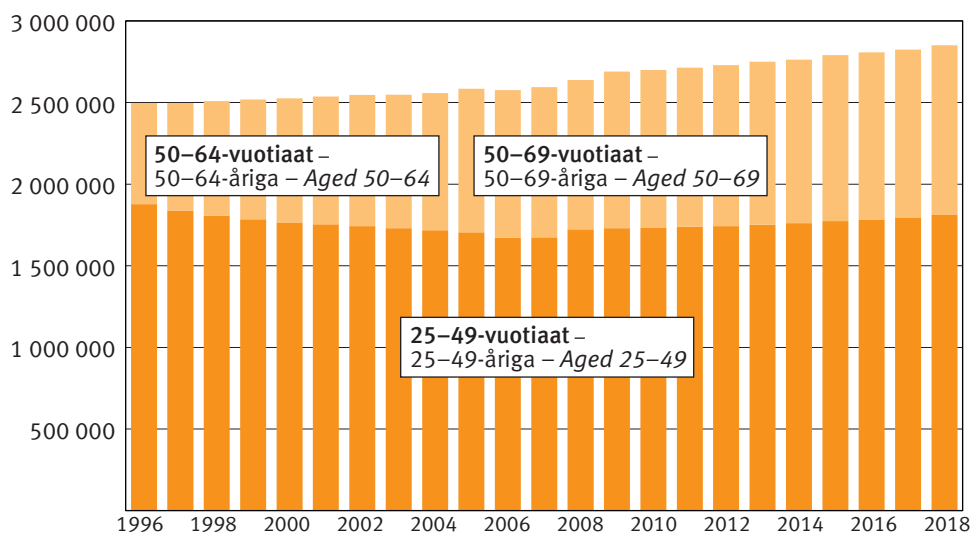
Arbetspensionsförsäkrade

*Persons insured for
earnings-related
pension benefits*

Kuvio 12. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin

Figur 12. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp

Chart 12. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group

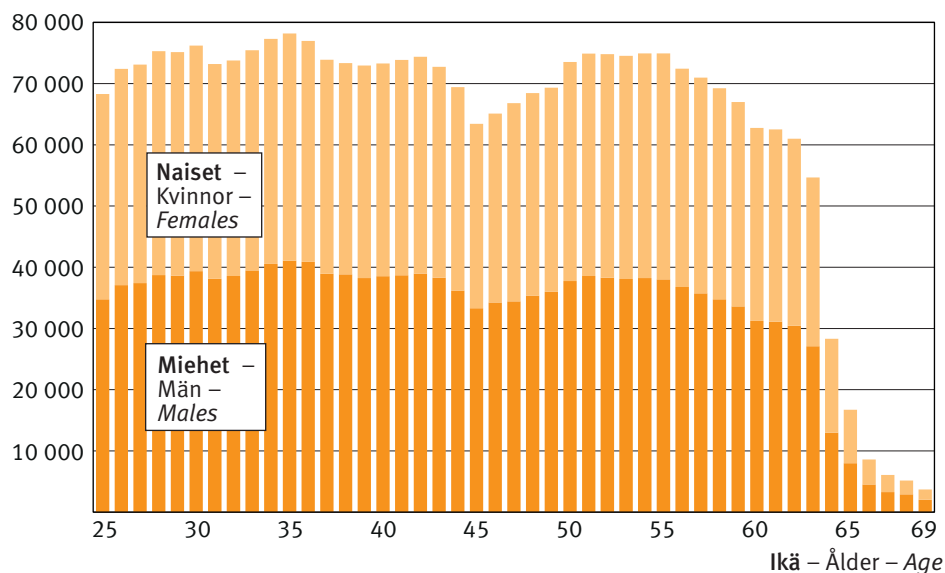

Vuoden 2004 loppuun yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. – Till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern 65 år. – Until the end of 2004 the general retirement age was 65 years.

Kuvio 13. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2018

Figur 13. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2018

Chart 13. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2018

Kuviot sisältävät eläkeoikeuden piiriin kuuluvat henkilöt, jotka eivät saa eläkettä (pl. osa-aikaeläke ja osittainen vanhuuseläke). Ikä on ikä tilastovuoden lopussa. – Graferna inkluderar de personer som omfattas av pensionsrätten och som inte får pension (exkl. deltidspension och partiell ålderspension). Åldern är åldern vid statistikårets slut. – The graphs include persons with pension entitlements who do not get a pension (excl. part-time pensions and partial old-age pensions). The age is the person's age at the end of the statistical year.

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTOJA

Eläketurvakeskus on lakisääteinen työeläketurvan kehittäjä, asiantuntija ja yhteisten palvelujen tuottaja. Tilastoja-sarjassa julkaistaan tilastotietoja eläketurvan eri alueilta. Tilastot perustuvat eläkejärjestelmän rekisteritietoihin.

STATISTIK FRÅN PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pensionsskyddscentralen är ett lagstadgat expertorgan som utvecklar arbetspensionsskyddet och producerar gemensamma tjänster för det. I serien Statistik publiceras statistik om olika områden inom pensionskyddet. Statistiken bygger på pensionssystemets registeruppgifter.

STATISTICS FROM THE FINNISH CENTRE FOR PENSIONS

The Finnish Centre for Pensions is a developer, expert and joint service producer of statutory pension provision. The Statistics series includes statistics from the various areas of pension provision. The statistics are based on register data of the pension system.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN